

Hebreo masârê oja'que ni'i

A'ti pûrĩ a'tiro weero ojano'pã nise ni'i

A'ti pûrĩrê hebreo masârê (judío masârê) ojacu niwĩ. Cũ oja'cure añurõ waro masĩno'ña marĩi.

A'ti pûrĩ Jesucristore êjõpeodu'use pu'to nirârê ojano'caro niwũ.

A'tiro ojacu niwĩ. Cristo nipe'tirã bu'ipu nimi nisere ojacu niwĩ. Ë'musecjãrã Õ'acûrê wereco'terã bu'i, Moisé, tojo nicã cũ dutise bu'i nimi nisere ojacu niwĩ. Tojo nicã Cristo pa'ia wiogu waro weronojõ nígũ, Melquisedec weronojõ nimi nisere ojacu niwĩ. “Tojo weerã Cristore êjõpeonu'cũcã'ña”, ni ojacu niwĩ.

Õ'acũ cũ macũ me'rã masârê ucũcu niwĩ nise ni'i

¹ Duporopu Õ'acũ marĩ ñecũsumua judío masârê pejetiri ucũcu niwĩ. Cũ, cũ ye queti weremu'tãrĩ masârê mejêcãnojõ dia'cũ werecu niwĩ. Æpêrãrê bajuyoropu werecu niwĩ. Æpêrãrê quê'ese weronojõ ï'ocu niwĩ. Æpêrãrê quê'erõpu werecu niwĩ. ² A'tocaterore a'ti umuco pe'tiatji duporo cũ macũ me'rã cũ ye cjasere marĩrê ucũmi. Ne waroputa Õ'acũ cũ macũ me'rã nipe'tise a'ti turi cjasere weecu niwĩ. Tere wéégũ, nipe'tise cũ macũ ye tojadutigu tojo weecu niwĩ. ³ Cũta Õ'acũ asistesere cuogu nimi. Õ'acũ tutuayũ'rũgũ, añuyũ'rũgũ nimi. Cũ macũ quê'rã cũ weronojõta nimi. Cũ ucũtutuase

me'rã nipe'tise a'ti turi cjasere cã ne waropu weenu'cã'caro weronojõta ninu'cũcã weemi. Cũ wẽrĩse me'rã marĩ ña'arõ wee'quere yu'rũocu niwĩ. Tojo wéeca be'ro u'mũsepure Õ'acũ tu-tuayũ'rũgu dujiri cũmurõpu ejanujãcu niwĩ.

Õ'acũ macũ Õ'acũrẽ wereco'terã u'mũsecjãrã nemorõ nimi nise ni'i

⁴ Õ'acũ cũ macũrẽ cũ wiogu nisere o'oturiacu niwĩ. Tojo weegu cũ macũ cũrẽ wereco'terã u'mũsecjãrã bu'ipu tojacu niwĩ. ⁵ Õ'acũ cũ macũrẽ a'tiro nicu niwĩ:

Mu'u yu'u macũ ni'i.

Ni'cãcã me'rã yu'u mu'u pacu ni'i nisere i'o'o, nicu niwĩ.

Cũ, cũrẽ wereco'terãrẽ tojo niticu niwĩ. Tojo nicã cũ macũ ye cjasere ucũgũ, a'tiro nicu niwĩ:

Yu'u cũ pacu nigũti.

Cũ yu'u macũ nigũsami, nicu niwĩ.

Cũrẽ wereco'terã pe'ere ne tojo niticu niwĩ.

⁶ A'tiro weecu niwĩ. Cũ macũ masã ma'mi ni'cũ nigũrẽ a'ti nucũcãpu bajuacã weecu niwĩ. Tojo wa'acã wéegu, Õ'acũ a'tiro nicu niwĩ:

Nipe'tirã yu'ure wereco'terã yu'u macũrẽ ejaque'a, ejõpeoato, nicu niwĩ.

⁷ Õ'acũ cũrẽ wereco'terã pe'ema a'tiro nicu niwĩ:

Yu'u, yu'ure wereco'terãrẽ wĩ'rõ weronojõ uputicã wee'e.

Narẽta tja pecame'e weronojõ uputicã wee'e.

⁸ Cũ macũ pe'ere "A'tiro weeguti", nicu niwĩ:

Mu'u Õ'acũ nise, wiogu nise ne pe'tisome.

Mu'u masãrẽ queoro dutigusa'a.

⁹ Mu'u queoro weesere ma'i'i.

Ãpērã ña'arõ weese pe'ere yabi'i.

Tojo weegu yu'u Õ'acũ mu'urẽ besegu, wiogu
sõrõgũ, u'se me'rã wa'rewu.

Mu'u me'rãcjãrã bu'i tojacã weewu.

Masã mu'urẽ “Añuyu'ruagu nimi”, nima.

¹⁰ Apero Õ'acũ cũ macũrẽ ucũ'quere a'tiro
ojano'wũ:

Wiogu, ne waropure mu'u basuta a'ti turire,
u'musere bajurẽwũ.

¹¹ A'te mu'u wee'que pe'tirosa'a.

Mu'u pũrĩcã pe'tisome.

Ninu'cũgũsa'a.

Nipe'tise mu'u wee'que su'ti weronojõ boadi-
jarosa'a.

¹² Mu'u tere su'ti weronojõ tuupe'egusa'a.

Nipe'tise te ducayuno'rõsa'a.

Mu'u pũrĩcã ne ducayuwe'e.

Mejãrõta ninu'cũ'u.

Mu'u catiri umuco ne pe'tisome, nicu niwĩ Õ'acũ
cũ macũrẽ.

¹³ Õ'acũ a'te quẽ'rãrẽ cũ macũrẽ a'tiro nicu niwĩ:

Yu'u tiro wiogu dujiri cũmurõ diacjũ pe'e du-
jigusa'a.

Mu'urẽ ĩ'atu'ti'cãrã mu'u doca tojape'ticã
weeguti.

Yu'u tojo weeri cura mu'u dujigusa'a, nicu niwĩ.
Cũrẽ wereco'terã pe'ere ne ni'cũrẽ tojo niticu
niwĩ. ¹⁴ Nipe'tirã Õ'acũrẽ wereco'terã bajutirã
nima. Na cũ dutisere weeco'terã nima. Na cũ
yu'ruono'cãrãrẽ weetamudutigu o'ó'cãrã nima.

2

*Õ'acũ masãrẽ yu'rũo'que quetire
wãcũnũrũdutise ni'i*

¹ Õ'acũ cũ macũrẽ nipe'tirã wiogu wa'acã weecu niwĩ. Tojo weerã Jesucristo ye quetire marĩ tu'o'quere nemorõ wãcũnũrũrõua'a. Tere wãcũtirã, mejẽcã ëjõpeobosa'a nĩrã, wãcũnũrũrõua'a. ² Duporopure Õ'acũ cũrẽ wereco'terã u'musecjãrãrẽ cũ ye quetire wereduticu niwĩ. “Na were'que diacjũ ni'i”, nino'caro niwũ. Tojo nimicã, masã pe'e na were'quere ëjõpeoti, yu'rũnu'cãcãrã niwã. Õ'acũ nipe'tirã na dutisere weetirãrẽ queoro bu'iri da'recu niwĩ. ³ Marĩ pũrĩcã Õ'acũ masãrẽ yu'rũose queti añubutiasere cũo'o. Tojo cuomirã, tere tojo ã'acõ'arã, cũ bu'iri da'resere ne yu'rũwetisome. Ne warore Jesucristo marĩ wiogu masãrẽ yu'rũoguti nisere werenũ'cãcu niwĩ. Be'ro tja cũ were'quere tu'orã, a'tiro wee'cãrã niwã. Diacjũta ni'i nĩrã, marĩrẽ wereturiacãrã niwã. ⁴ Apeye quẽ'rãrẽ Õ'acũ a'tiro weecu niwĩ. Cũ a'te quetire “Diacjũta ni'i” nĩgũ, peje weeĩ'osere ã'amarĩase me'rã ã'ocu niwĩ. Tojo nicã Espĩritu Santu me'rã marĩrẽ a'tiro weecu niwĩ. Cũ uaronojõ peje mejẽcãrĩ dia'cũ weemasĩsere o'ocu niwĩ.

Jesucristo marĩ weronojõ uputigu nimi nise ni'i

⁵ A'ti turi pe'tica be'ro ape turi nĩrõsa'a. Ti turipure Õ'acũrẽ wereco'terã u'musecjãrã dutise doca nisome. ⁶ A'tiro pe'e ni'i. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpure ni'cũ a'tiro ojacu niwĩ:

Õ'acũ, ¿de'ro weegu masãrẽ wãcũmiti mũ'u?
Na boadijarãrẽ ¿de'ro weecũ tocã'rõ
wãcũque'timiti mũ'u?

⁷ Õ'acũ, yoaticã masãrẽ mũ'urẽ wereco'terã doca
nicã weecũ niwũ.

Tojo weemigũ, narẽ be'ropure wiorã sôrõcũ
niwũ.

Narẽ wiorã sôrõ, nipe'tirã narẽ “Añurã nima”, ni
wãcũcã weecũ niwũ.

⁸ Nipe'tise mũ'u bajurẽ'quere masã dutiato nígu
cũucũ niwũ, ni ojacũ niwĩ.

Õ'acũ nipe'tisere masã dutise doca nicã weecũ
niwĩ. Tojo weero ne apeyenojõ na bu'i niwe'e.
Tojo nimicã, masã nipe'tisere sô'owaro dutitima
yujupũ. ⁹ Jesú pũrĩcãrẽ tojo oja'caronojõta
wa'acaro niwũ. Õ'acũ cãrẽ a'ti nucũcãpũre
o'ógũ, cãrẽ wereco'terã docapũ cũunicũ
niwĩ. Õ'acũ marĩrẽ pajaña'gũ, nipe'tirãrẽ
wẽrĩbosadutigũ tojo cũucũ niwĩ. Ni'cãrõacãrẽ
cũ wẽrĩ pi'eti'que wapa Õ'acũ cãrẽ wiogu sôrõcũ
niwĩ. Nipe'tirã cãrẽ “Añuyũ'rũgũ nimi” nidutigũ
tojo weecũ niwĩ.

¹⁰ Nipe'tise Õ'acũ ye ni'i. Cũ tutuaro me'rã
ninu'cũ'u. Nipe'tirã cũ põ'rãrẽ ʉ'musepũ cũ
wiogu nirõpũ cũ me'rã nicã ʉami. Tojo weegu cũ
queoro weesĩ'rĩgũ, Jesucristo marĩrẽ yu'rũogure
pi'eticã weecũ niwĩ. ¹¹ Jesucristo marĩ ña'arõ
wee'quere cõ'acũ niwĩ. Marĩrẽ Õ'acũ yarã tojacã
weecũ niwĩ. Marĩ Jesucristo me'rã ni'cũ põ'rã
ni'i. Tojo weegu Õ'acũ macũ marĩrẽ “Yũ'u acaw-
ererã nima”, nímasĩmi. Marĩrẽ ne bopoyasãtimi.

12 Õ'acũ ye queti ojáca pũrĩpu Jesucristo cũ pacure ucũsere a'tiro ojano'wũ:

Mũ'u ye cjasere, yũ'u acawererã mũ'urẽ ějõpeorãrẽ wereguti.

Masã nerẽwuaropũ “Õ'acũ añuyũ'ruami”,
mũ'urẽ ni basapeoguti.

13 Aperopũ quẽ'rãrẽ a'tiro ojano'wũ:

Yũ'u Õ'acũrẽ ějõpeoguti.

Aperopure ninemowũ tja:

Õ'acũ põ'rã cũ yũ'ure o'o'cãrã me'rã a'to ni'i, ni ojano'wũ.

14 Marĩ wẽrĩdijati upure cuo'o. Tojo weronojõ Jesú quẽ'rã marĩ weronojõ uputicũ niwĩ. Cũ marĩ weronojõ uputigu, wẽrĩcũ niwĩ. Cũ wẽrĩse me'rã wãtĩ wẽrĩse o'ogure docaque'acã weecũ niwĩ. 15 Cũ wẽrĩse me'rã wẽrĩsere uirãrẽ, te doca ninu'cũrãrẽ yũ'rũweticã weecũ niwĩ.

16 A'tiro ni'i. Jesucristo Õ'acũrẽ wereco'terã u'musecjãrãrẽ weetamugũ mejẽta a'ticũ niwĩ. Marĩ Abrahã pãrãmerã nituriarã Õ'acũ yarã pe'ere weetamugũ a'ticũ niwĩ. 17 Jesucristo marĩ cũ acawererã weronojõ uputicũ niwĩ. Marĩrẽ yũ'ruosĩ'rĩgũ tojo weecũ niwĩ. Cũ wẽrĩse me'rã marĩ ña'arõ wee'quere cũ pacure acobojoduticũ niwĩ. Cũ tojo weegu pa'ia wiogu masã ña'arõ wee'quere Õ'acũrẽ sẽrĩbosagu weronojõ weecũ niwĩ. Marĩrẽ añurõ weetamunu'cũsĩ'rĩgũ tojo weecũ niwĩ. Nipe'tise marĩ weronojõ weesetigu, marĩrẽ pajaña'gũti nĩgũ, tojo uputicũ niwĩ. 18 Peje mejẽcã wa'acã, pi'eticũ niwĩ. Tojo nicã wãtĩ cũrẽ niquesãcũ niwĩ. Tojo wa'asere wãcũtutuacũ niwĩ. Tojo weegu marĩrẽ mejẽcã

wa'acã, wãtĩ marĩrẽ ña'arõ weeduticã, weeta-mumasĩmi.

3

Jesucristo Moisé yu'rũoro nimi nise ni'i

¹ Yu'u acawererã, Jesucristore ejõpeorã Õ'acũ beseno'cãrã Jesucristore añurõ wãcũnrũña. Cũ Õ'acũ yere weredutigu o'óno'cu nimi. Tojo nicã cũ pa'ia wiogu weronojõ Õ'acũrẽ marĩ ye niatjere sërĩbosagu weesami. ² Duporopu Moisé Õ'acũ cũ yere weedutigu cũu'quere queoro weecu niwĩ. Mejãrõta Jesú quẽ'rã Õ'acũ cũrẽ cũu'quere queoro weecu niwĩ. ³ Jesure Moisé yu'rũoro añurõ wãcũyu'rũnu'cãrõua'a. A'te weronojõ ni'i. Ni'cũ wi'ire weesami. Ti wi'i nemorõ wi'i wee'cu pe'e añurõ ucũno'sami. Jesúta wi'i wee'cu weronojõ nimi. ⁴ Nipe'tise wi'serire masã weema. Õ'acũ pe'e nipe'tisepureta wee'cu nimi. ⁵ Moisé Õ'acũ yarãrẽ co'tegu, queoro weecu niwĩ. Cũ da'rase a'tiro nicaro niwũ. Õ'acũ were'quere weremu'tãrĩ masũ nicu niwĩ. ⁶ Õ'acũ yarã ni'cã wi'i weronojõ nima. Õ'acũ bese'cu Cristo ti wi'icjũ wiogu macũ nimi. Cũ queoro weenu'cũmi. Ti wi'icjãrã marĩta ni'i. Marĩ Õ'acũrẽ ejõpeodu'utirã, cũ yarã nirãsa'a. Tojo nicã “Be'ropu cũ o'omatjere marĩrẽ o'ogusami” ni ejõpeorã, cũ yarã nirãsa'a.

Õ'acũ me'rã nirã soo, e'catise ni'i

⁷ Espíritu Santu Õ'acũ ye queti ojáca pũrĩpu ní'caronojõta marĩ ejõpeodu'uticã'rõua'a. A'tiro ojano'wũ:

A'tiro nicã musã Õ'acũ ucũsere tu'orã,

⁸ ne ejeripõ'rã butiticã'ña.

Duporopu Õ'acũrẽ yu'rũnu'cã'cãrã weronojõ niticã'ña.

Na yucu marĩrõ, masã marĩrõpu nícaterore Õ'acũ dutisere uaticãrã niwã.

Utirã, Õ'acũrẽ uacã weenu'cũcãrã niwã.

⁹ Õ'acũ a'tiro nicu niwĩ:

“Musã ñecũsumua masã marĩrõpu nírã, yu'ure uacã weewã.

Cuarenta cũ'marĩ yu'u añurõ weesere ñ'amirã, tojo weewã.

¹⁰ Tojo weegu yu'u na me'rã uacãti.

A'tiro niwũ: ‘Musã no'o uaro mejẽcã dia'cũ wee'e.

Yu'u dutisere ne uawe'e.’

¹¹ Tojo weegu na me'rã uagu, ‘Diacjũta a'tiro weeguti’ niwũ.

‘Yu'u musãrẽ o'oatji di'tare ne ejasome.

Yu'u me'rã soo, e'catitamusome’, niwũ narẽ”, nicu niwĩ Õ'acũ.

¹² Yu'u acawererã, tu'omasĩña. Ne ni'cũ ña'arõ wãcũ, ejõpeotigu niticã'ña. Ña'arõ wãcũrã, cãrẽ ejõpeotirã, musã Õ'acũ catinu'cũgũrẽ cõ'arã weebosa'a. ¹³ A'tiro pe'e weeya. Umucorinucũ a'merĩ wãcũtutuacã weeya. Nipe'tise musã catiri umucore, ña'arõ weeri nírã, a'merĩ weetamunu'cũcã'ña. Musã ña'arõ wéerã, nemorõ ña'arõ weesãjãbosa'a. Õ'acũrẽ yu'rũnu'cãbosa'a. Tojo weerã a'merĩ

wăcūtutuacă weeya. ¹⁴ Marĩ ne waro Jesu-cristore ějōpeo'caronojō ějōpeonu'cūră. Tojo wéeră, marĩ Ō'acũ bese'cu Cristo wiogu nirōpu cũ me'ră ninu'cūrăsa'a.

¹⁵ Yũ'u ní'caronojōta a'tiro ojano'caro niwă: Ni'căcă mŭsă Ō'acũ ucūsere tũ'oră, mŭsă ejeripō'ră butitică'ña.

Duporocjără Ō'acŭrē yũ'rũnũ'că'cără weronojō nitică'ña, nino'caro niwă.

¹⁶ Duporocjără Ō'acũ ucūsere tũ'omiră, cŭrē yũ'rũnũ'căcără niwă. Na nipe'tiră Egiptu ní'cără Moisé miano'cără nicără niwă. Tojo miano'cără nimiră, Ō'acŭrē yũ'rũnũ'căcără niwă. ¹⁷ Cuarenta cũ'marĩ Ō'acũ ña'arō weeră me'ră uacu niwĩ. Na yucu marĩrō, masă marĩrōpu boabajaque'aticără niwă. ¹⁸ Ō'acũ cŭrē yũ'rũnũ'că'cărăre “A'tiro weeguti” nicu niwĩ: “Yũ'u narē o'otji di'tare ne ejasome. Na yũ'u me'ră soo, e'catitamusome”, nicu niwĩ. ¹⁹ Tojo weeră marĩ masĩ'i. Na Ō'acŭrē ějōpeotise ye bu'iri cũ o'otji di'tare ejamasiticără niwă. Cũ me'ră soo, e'catitamumasiticără niwă.

4

¹ Ō'acũ duporocjărăre “Soo, e'catitamură a'tia”, nicu niwĩ. A'tiro nică marĩ quěrărē mejărōta nigũ weemi. Apetero weeră ni'cărēră mŭsă tiropu niră cũ me'ră soo, e'catitamutibosama. Tojo weeră nŭcũl'ase me'ră cŭrē yũ'tirowa'a. ² Marĩ quěră duporocjără weronojōta masărē yũ'rŭose quetire wereno'cără ni'i. Námarĩcă mejō

waro te quetire tu'ocārā niwā. Tere tu'omirā, ējōpeoticārā niwā. ³ Marī tere ējōpeorā pūrīcā, cū me'rā soo, e'catitamurāsa'a. Ō'acū a'ti turi weetu'ajanu'cōca be'ro soocu niwī. Dūporopure “Soorāsama” nī'cu nimigū, masā marīrōpu sija'cārārē ucūgū, a'tiro nicu niwī:

Yu'ure ējōpeotise bu'iri na me'rā uagu, “Diacjūta yu'u me'rā soo, e'catitamusome”, niwū, nicu niwī.

⁴ Aperopu Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu cū a'ti turire weetuoca nūmu be'ro cja nūmurē a'tiro ojano'caro niwū:

Ti nūmu nicā, nipe'tise cū wéeca be'ro saurure soocu niwī Ō'acū.

⁵ Apaturi mejārōta a'tiro ojano'wū tja:

Yu'u me'rā soo, e'catitamurā wa'asome, nicu niwī.

⁶ Dūporocjārāpu Ō'acū yu'rūose quetire tu'omu'tā'cārā, na yu'rūnu'cā'que bu'iri cū me'rā soo, e'catitamurā wa'aticārā niwā. Āpērā pe'ere cū me'rā soo, e'catitamurā wa'atjo dū'sa'a yujupu. ⁷ Dūporocjārāpu na soo, e'catitamurā wa'aticā ī'agū, Ō'acū marī pe'ere ape nūmu besecūúcū niwī. Cū beséca nūmu a'tocatero ni'i. Ō'acū be'ropu Davi oja'que me'rā marīrē a'tere masīcā weemi. Tere Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu a'tiro ojacu niwī:

A'tocaterore mūsā Ō'acū ucūsere tu'orā, mūsā ejeripō'rā butiticā'ña, nicu niwī.

⁸ Todūporopu Josué Israe curuacjārārē Canaá wāmetiropu su'ori miacu niwī. Cū narē topu miaa, narē soose o'oticu niwī. Cū o'óca be'ro

nicāma, Ō'acũ be'ropure tere ucũnemotibopĩ.
⁹ Tojo weero masĩno'o. Añubutiasse soose
 Ō'acũ a'ti di'ta wéeca be'ro soo'caronojõta
 marĩ cũ yarārē “Soose du'sa'a yujupũ”, nino'o.
¹⁰ Ō'acũrē añurõ ějõpeogu, cũ me'rã soo,
 e'catitamugũsami. Cũ da'rasetisere cũ me'rã
 ejerisājāgũsami. Ō'acũmarĩcã cũ da'rãca be'ro
 soocu niwĩ. Tojo weegu Ō'acũ me'rã nigũ cũ
 me'rã soogusami. ¹¹ Ō'acũ me'rã soorãti nĩrã,
 marĩ quẽ'rã wãcũtutuarua'a. Duporocjãrãpu
 Ō'acũrē yu'rũnũ'cã'caro weronojõ weesirutu-
 ticã'rõua'a. Na ějõpeotise bu'iri cũ me'rã
 sooticãrã niwã.

¹² Ō'acũ ye ucũse ninu'cũcã'a. Tutuayu'rua'a.
 Ñosẽrĩ pjĩjo pũaperi osoyojaca pjĩ me'rã ñosẽrõ
 weronojõ ni'i. Ti pjĩ nemorõ Ō'acũ ucũse
 pũrĩcã marĩ po'peapu, marĩ ejeripõ'rãpu, marĩ
 wãcũsepu, nipe'tiropu sãjãsa'a. Ō'acũ ucũsere
 tu'orã, marĩ po'peapu wãcũsere “Añu ni'i, o
 ña'a ni'i”, ni besemasĩno'o. ¹³ Marĩ Ō'acũ
 wee'cãrã ni'i. Cũrē ne du'timasĩwe'e. Nipe'tise
 marĩ nisere, marĩ weesere cũ ĩ'amasĩmi. Cũta
 marĩ wee'quere “¿De'ro weerã tojo weeri?” ni
 besegusami.

Jesú pa'ia wiogu weronojõ nimi nise ni'i

¹⁴ Jesú Ō'acũ macũ pa'ia wiogu weronojõ
 marĩrē Ō'acũrē sẽrĩbosagu nimi. Cũ Ō'acũ
 pu'topu nimi. Tojo weerã marĩ cũrē
 ějõpeonu'cũcã'rõua'a. ¹⁵ Ō'acũrē marĩrē
 sẽrĩbosagu pa'ia wiogu weronojõ nimi. Cũ

quẽ'rã marĩ weronojõ pi'eticu niwĩ. Tojo weegu marĩ tutuaticã, marĩrẽ pajaña'sami. Cũ nipe'tise ña'arõ wa'asere tu'oña'cu niwĩ. Tojo nicã wãtĩ marĩrẽ ña'asere weedutironojõta Jesú quẽ'rãrẽ ña'asere weeduticu niwĩ. Wãtĩ tojo weedutimicã, Jesú pe'e ne ni'cãti ña'arõ weeticu niwĩ. ¹⁶ Marĩrẽ cũ pajaña'yucã, uiro marĩrõ Õ'acũ cũ weetamusere sêrĩmasĩ'i. Marĩrẽ añurõ weegusami. Marĩrẽ mejecã wa'acã, cûrẽ weetamuse sêrĩcã, pajaña'gũsami.

5

¹ Pa'ia wiogure beserã, na wa'tero nigũrẽ besema. Cũ, masã ye cjase niatjere Õ'acũrẽ sêrĩbosagu nimi. Masã ña'arõ wee'quere acobojose sêrĩgũ, wa'icũrãrẽ wẽjẽ ãjũamorõmi. ² Pa'ia wiogu marĩ weronojõ nimi. Masũ nígũ, cũ quẽ'rã tutuatimi. Tojo weegu tutuatirãrẽ, tu'omasĩtirãrẽ, no'o uaro weebajaque'atirãrẽ pajaña'sami. ³ Cũ quẽ'rã cũ basu ña'arõ wee'que wapa ãpẽrãrẽ weebosaronojõta wa'icũrãrẽ wẽjẽ ãjũamorõsami.

⁴ Ne ni'cũ pa'ia wiogu cũ basu bese sãjãmasĩtisami. A'tiro pe'e weeno'sami. Õ'acũ basu bese sôrõsami. Cũ Aarõrẽ wee'caronojõta weesami. ⁵ Õ'acũ bese'cu Cristo quẽ'rãrẽ tojota wa'acaro niwũ. Cristo Õ'acũ tiropu pa'ia wiogu weronojõ wa'agu, cũ basu beseticu niwĩ. Õ'acũ pe'e cûrẽ bese sôrõcu niwĩ. Yu'u musãrẽ a'te duporo oja'caronojõta a'tiro nicu niwĩ:

Mu'u yu'u macũ ni'i.

Ni'cãcã me'rã yu'u mu'u pacu ni'i nisere ã'o'o.

⁶ Aperopu quẽ'rãrẽ Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpu cũ macũrẽ a'tiro nicu niwĩ:

Mu'ũ pa'i ninu'cũgũsa'a.

Melquisedec ní'caronojõta nigũsa'a, nicu niwĩ.

⁷ Õ'acũ bese'cu Cristo a'ti nucũcãpu nígu, cãrẽ ñubuecu niwĩ. Cãrẽ sêrĩgũ, uputu tutuaro me'rã, utise me'rã Õ'acũrẽ sêrĩcu niwĩ. Cãrẽ wêrĩticã weemasĩbo'cure tojo sêrĩcu niwĩ. Cũ Õ'acũ uaro weesĩ'rĩcu niwĩ. Cũ tojo weecã ï'agũ, cũ sêrĩsere tu'ocu niwĩ. ⁸ Cristo Õ'acũ bese'cu cũ macũ nimigũ, pi'eticu niwĩ. Tojo pi'etigu, Õ'acũ dutisere yu'ticu niwĩ. Te me'rã Õ'acũrẽ yu'tisere añurõ masĩcu niwĩ. ⁹ Cũ wêrĩgũ, nipe'tise cũ pacu cũu'quere weecu niwĩ. Tojo weegu cũ masãrẽ yu'ruogu sãjãcu niwĩ. Marĩ nipe'tirã cãrẽ ëjõpeo yu'tirãrẽ yu'ruo, catinu'cũcã weemi. ¹⁰ Õ'acũ Melquisedec pa'ia wiogu warore weronojõ cãrẽ sõrõcu niwĩ.

Ëjõpeodu'uri nĩrã, wãcũtutuaya nise ni'i

¹¹ Õ'acũ bese'cu Cristo pa'ia wiogu waro Melquisedec weronojõ nisere peje waro weresĩ'rĩsa'a. Tojo weresĩ'rĩmigũ, musã tu'omasĩti, tu'osĩ'rĩtise ye bu'iri basiowe'e.

¹² Musã yoacã Jesucristore ëjõpeowu. Ni'cãrõacãrẽ ãpêrãrẽ bu'erãpu nitojabosa'a. Tojo nimirã, Õ'acũ yere mejõ niseacãrẽ apaturi wereapocã u'a'a. Musã tutuatirã waro weronojõ wa'a'a tja. Tojo weerã diasatiseacãrẽ añurõ tu'orãnojõ o'orã, tu'otiyu'ruocã'a. Ba'asere ba'aranojõ o'orã, ni'cãrõacãrẽ wecu õpêcõrẽ sĩ'rĩrã weronojõ ni'i yujupu. ¹³ Wecu õpêcõ

dia'cũrẽ sî'rîrã, wî'marã waro nima. Musã na wî'marã weronojõ diacjã weesere Ô'acũ ye cjasere masîwe'e. ¹⁴ Ba'ase butise pe'e bucurã ba'ase ni'i. Na diasasere masîma. Añusere, ña'asere besepo'cârãpũ nima.

6

¹ Marĩ añurõ ãjõpeorã nisi'rîrã, Cristo ye queti diasasere bu'erã. Marĩrẽ bu'emũ'tã'quere apaturi bu'eticã'rã majã. Bu'etojawũ tema. Marĩ bu'emũ'tã'que a'tiro niwũ. Marĩ ña'arõ wee'quere acobojose sêrĩdutiwũ. Tojo ña'arõ wee'que bu'iri pecame'epũ wa'abopã, niwũ. Marĩ wãcũse ducayuroũ'a nisere bu'ewũ. Tojo nicã Ô'acũrẽ ãjõpeoroũ'a nisere bu'emũ'tãwũ. A'te ne waro bu'enũ'cã'quere weeticã'rã majã. ² Apeye quẽ'rãrẽ wãmeyesere, Espĩritu Santure ñapeorã cuocã weesere bu'emũ'tãwũ. Tojo nicã wẽrĩ'cãrã masãrãsama, ña'arõ wee'cãrã pecame'epũ bu'iri da'reno'rãsama nisere bu'ewũ. ³ Ni'cãrõacã Ô'acũ cũ uacã, apeyere, diasasere bu'ennemobosa'a.

⁴⁻⁶ Musã apetero weerã Jesucristo quetire ãjõpeomirã, ãjõpeodu'ubosa'a. Ô'acũ masãrẽ catinu'cũsere o'ocũ niwĩ. Cũ o'omicã, na ãjõpeodu'ubosama. Tojo ãjõpeodu'urãnojõrẽ a'tiro ni'i. Na wãcũsere apaturi ne ducayumasĩtisama. Tojo nicã Espĩritu Santure cuorãnojõ, no'o Ô'acũ ye queti añuse quetire masĩrãnojõ tere ãjõpeodu'urã, ne apaturi na wãcũsere ducayumasĩtisama. Ô'acũ tutuase o'osere masĩmirã Jesucristore ãjõpeodu'urã, ne apaturi acobojose sêrĩmasĩtisama. Cũrẽ

ējōpeodu'urā, na basu Ō'acũ macũrẽ apaturi
 curusapũ paabi'perā weronojō weerā weema.
 Nipe'tirā ĩ'orōpũ cũrẽ yabi bujicā'rā weema.
 7 Ō'acũ masārẽ añurō weese a'tiro ni'i. Masā
 di'ta weronojō nima. Ō'acũ narẽ añurō weese
 acoro pejaro weronojō ni'i. Nipe'tisetiri acoro
 pejasetirinucũ di'tapũ si'bisājā'a. Aco di'tapũre
 añurō si'bisājāca be'ro na otese añurō pĩ'rĩ
 ducatisa'a. Tojo ducaticā, ti di'ta wiogũre añu
 ni'i. Ō'acũ “Añuse di'ta ni'i”, nisami. Tojo
 weronojō añurō weerārẽ e'catise me'rā narẽ
 ĩ'asami. 8 Āpērā pe'e ña'ase di'ta weronojō
 nima. Ña'ase di'tapũre acoro pejamicā, pota,
 ña'ase dia'cũ bajuasa'a. Ti di'ta wapamarĩ'i. Ti
 di'ta wiogu tere ĩ'agũ, “Ña'ase ni'i, ũjũacō'arā”,
 nisami. Cũ ní'caronojō Ō'acũ quẽ'rā cũrẽ
 ējōpeodu'urārẽ mejārōta nisami.

*Marĩ ʉ'mʉsepũ niatjere e'catiyurā
 ējōpeodu'usome nise ni'i*

9 Yũ'u mairā, ũjũacō'asere ucũmigũ, yũ'u
 “Ō'acũ musārẽ ũjũacō'agũsami”, nigũ mejēta
 wee'e. Musā yũ'ruono'cārāpũ ni'i. Tojo weerā
 añurō wee'e. 10 Ō'acũ queoro weegũ nimi.
 Cũ musā acawererā Jesucristore ējōpeorārẽ
 musā añurō wee'quere acobojosome. Narẽ
 musā weetamusere acobojosome. Musā narẽ
 añurō wéerā, Ō'acũrẽ ma'isere ĩ'o'o. 11 Musā
 a'tiro weecā ʉpũtũ ʉa'a. Āpērārẽ weetamurā,
 musānucũ e'catise me'rā añurō weesĩ'rĩsere
 tojota weeyapaticā'ña. Tojo weero Ō'acũ
 “O'oguti” ní'que queoro musā wācũ'caronojōta

wa'arosa'a. ¹² Musã nijĩsijarã dojocã uatisa'a. ãpẽrã Jesucristore ãjõpeorã weronojõ weeya. Na, narẽ ña'arõ wa'acã, wãcũtutuama. Ne Jesucristore ãjõpeodu'utima. Na tojo weecã ã'agũ, Õ'acũ narẽ cũ “O'oguti” ní'quere o'ogusami. Musã quẽ'rã narẽ ã'acũ, weesirutuya.

¹³⁻¹⁶ Masã “Diacjũta ni'i” nĩrã, na yu'ruoro nigũ me'rã wãmepeorã weesama. Na tojo ni wãmepeocã, narẽ “Tojo niwe'e”, nita basiotisa'a. Õ'acũ pũrĩcã Abrahãrẽ “Mu'urẽ añurõ weeguti” nĩgũ, apĩ wãme me'rã wãmepeoticu niwĩ. Ne ni'cũ Õ'acũ nemorõ niyu'runu'cãgũ marĩmi. Tojo weegu “A'tiro weeguti” nĩgũ, cũ basu wãmepeocu niwĩ. A'tiro nicu niwĩ: “Diacjũta ni'i. Mu'urẽ añubutiaro weeguti. Mu'u pãrãmerã pãjãrã nituriarãsama”, nicu niwĩ. Abrahã cũ tojo ní'quere sojaticu niwĩ. Tojo weegu Õ'acũ cũrẽ “Tojo weeguti” ní'quere ñe'ecu niwĩ. ¹⁷ Õ'acũ “Masãrẽ ‘Añurõ weeguti’ ní'quere ‘dũcayusome’” nĩgũ, cũ basu wãmepeocu niwĩ. Marĩrẽ cũ “‘O'oguti’ ní'quere ‘Ñe'erãsa'a’” ni masĩdutigu, tojo weecu niwĩ.

¹⁸ Tojo weero te puaro cũ wãmepeose, cũ “Masãrẽ añurõ weeguti” ní'que ne dũcayuta basiowe'e. Õ'acũ ne nisoomasĩtimi. Cũ diacjũ ucũse me'rã marĩrẽ cũ yu'ruono'cãrãrẽ wãcũtutucã weemi. Cũ marĩrẽ “Añurõ weeguti” ní'caronojõta weegusami, nino'o.

¹⁹ Tere wãcũrã, marĩ u'musepu niatjere e'catise me'rã co'teyurã, ãjõpeodu'usome. Marĩ co'teyuse ninu'cũcã'rõsa'a. Dũcayusome. Jesũ u'muse Õ'acũ nirõpu sãjãacu niwĩ. Tojo weerã

marĩ tojo tũ'oña'a. ²⁰ A'tiro ni'i. Judío masã pa'ia wioḡũ Õ'acũ wi'i po'peapũ cũ Nibutiari Tucũpũ sãjãagũ, a'tiro weesami. Usebutiri caserojore yũ'rusãjãsami. Jesú cũ wẽrĩca be'ro Ƴ'musepũ sãjãagũ, ti caserojore yũ'ruagũ weronojõ weecũ niwĩ. Marĩ Ƴ'musepũ wa'atji ma'arẽ pãobosagũ weecũ niwĩ. Cũ tojo weese me'rã pa'ia wioḡũ waro weronojõ tojacũ niwĩ. Cũ Melquisedec ní'caronojõta pa'i ninu'cũḡsami.

7

Jesú Melquisedec weronojõ pa'ia wioḡũ nise ni'i

¹ Dũporocjũ Melquisedec wãmetigũ Salem wãmetiri macã wioḡũ nicũ niwĩ. Cũ pa'i niyugũ, Õ'acũ nipe'tirã bu'ipũ nigũrẽ masãrẽ sẽrĩbosacũ niwĩ. Cũ nícaterore Abrahã ãpẽrã wiorã me'rã a'mewẽjẽcũ niwĩ. Na me'rã a'mewẽjẽḡũ ejagũ, cũ yarã me'rã wapata'adajacũ niwĩ. Cũ tojo weedajacã, Melquisedec cũrẽ põtẽrĩḡũ ejacũ niwĩ. Cũrẽ põtẽrĩḡũ, “Õ'acũ mu'urẽ añurõ weeato”, nicũ niwĩ. ² Cũ tojo nica be'ro Abrahã cũ a'mequẽḡũ wapata'a'quere diez mesãrĩ dũcawaacũucũ niwĩ. Ni'cã mesãrẽ Melquisedere o'ocũ niwĩ. Melquisedec wãme “Wioḡũ queoro weegũ” nisĩ'rĩrõ wee'e. Cũ Salem wãmetiri macãcjũ nitjĩagũ, “Ejerisãjãse wioḡũ” nicũ niwĩ. Salem “Ejerisãjãse” nisĩ'rĩrõ wee'e. ³ Melquisedec pacũsumuarẽ, cũ ñecũsumuarẽ ne masĩno'ña marĩ'i. Cũ bajua'quere, cũ wẽrĩ'que quẽ'rãrẽ ne masĩno'ña marĩ'i. Tojo

weegu Melquisedec Õ'acũ macũ Jesucristo pa'i ninu'cũacju weronojõ nicu niwĩ.

⁴ Musã Melquisedere wãcũña. Mejõ nigũ mejẽta nicu niwĩ. Marĩ ñecũ Abrahã waromarĩcã cũ wiorãrẽ a'mewẽjẽgũ wapata'a'quere diez mesãrĩ cũ seeneocũu'quere cãrẽ ni'cã mesãrẽ o'owapamocu niwĩ.

⁵ Moisé duti'que pa'iare o'odutisere a'tiro ojano'wũ: “Leví pãrãmerã nituriarã pa'ia nirã dia'cãrẽ cãrõ wapaseeato”, niwũ. Abrahã cũ o'o'caronojõta masã na cũosere o'odutiwũ. Na, na acawererã waro nimicã, tojo nicã Abrahã pãrãmerã nimirã, na o'osere ñe'ecãrã niwã.

⁶ Melquisedec pũrĩcã Leví pãrãmi nituriatimigũ, a'tiro weecu niwĩ. Abrahã Õ'acũ “Añurõ weeguti” nino'cũre cũ cũosere o'ocã, ñe'ecu niwĩ. Tere ñe'egũ, Abrahãrẽ “Õ'acũ mu'urẽ añurõ weeato”, ni sêrĩbosacu niwĩ.

⁷ A'te diacjũta ni'i. “Õ'acũ mu'urẽ añurõ weeato” nigũ pe'e apĩ “Tojota weeato” ni, yũ'tigu nemorõ wioгу niyu'rũnu'cãmi.

⁸ A'tiro nicã pa'ia marĩ wa'tero nirã ãpẽrã o'osere ñe'erã marĩ weronojõ masã nima. Na quẽ'rã wẽrĩsama. Abrahã o'o'quere ñe'e'cu Melquisedec pe'ema Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ catinu'cũgũ weronojõ nigũrẽ ojano'caro niwũ. Cũ catinu'cũgũ weronojõ ucũno'mi.

⁹⁻¹⁰ Leví Abrahã pãrãmi nicu niwĩ. Cũ pãrãmerã nituriarã quẽ'rã Abrahã pãrãmerã nicãrã niwã. Leví, tojo nicã nipe'tirã cũ pãrãmerã nituriarã pa'ia nicãrã niwã. Na, masã o'osere ñe'ecãrã niwã. Abrahã Melquisedere a'merĩ bocaiejacã, na quẽ'rã marĩ'cãrã nimirã,

Abrahã me'rã nírã weronojõ nicãrã niwã. Tojo weero a'tiro nita basio'o. Leví pãrãmerã nituriarãpũ Abrahã Melquisedere o'ocã, na quẽ'rã cûrẽ o'obu'ipejatamu'cãrã weronojõ nicãrã niwã.

¹¹ Israe curuacjãrã, pa'ia Leví ya curuacjãrã me'rã Ô'acũ dutisere ñe'ecãrã niwã. Na Leví ya curuacjãrã Aarõ pãrãmerã nituriarã nicãrã niwã. Na pa'ia ãpẽrã Ô'acũ dutisere siruturãrẽ añurã wa'acã weemasĩticãrã niwã. Weemasĩcã pũrĩcãrẽ, Ô'acũ apĩ pa'i sôrõtibopĩ. Apĩrẽ sôrõgũ, Aarõ ya curuacjãrẽ sôrõticiũ niwĩ. Melquisedec weronojõ nigũ pe'ere sôrõcũ niwĩ.

¹² Apĩ pa'i sãjãcã, todũporo cjase dutise quẽ'rã dũcayusa'a. ¹³ Marĩ wiogũ Jesucristore Ô'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro nicũ niwĩ: “Mũ'ũ pa'i Melquisedec ní'caronojõ ninu'cũgũsa'a”, nicũ niwĩ. Jesucristo pa'i niacjũ nimigũ, Leví ya curuacjũ niticũ niwĩ. Cũ ya curuacjũ ne ni'cũ pa'i sãjãticũ niwĩ. ¹⁴ Masĩno'o, marĩ wiogũ Jesucristo Judá ya curuacjũ nicũ niwĩ. Moisé pa'iare ucũgũ, ne ni'cãti “Judá ya curuacjãrã pa'ia nirãsama”, niticũ niwĩ.

¹⁵⁻¹⁶ Apĩ pa'i Melquisedec weronojõ nigũ bajuase me'rã a'tiro masĩno'o. Jesucristo pa'i sãjãcã, Leví ya curuacjãrã pa'iare sôrõduti'caronojõ wa'aticaro niwã. Cũ catinu'cũgũ nise me'rã pe'e pa'i sãjãcũ niwĩ.

¹⁷ Ô'acũ Jesucristore a'tiro nicũ niwĩ:

Mũ'ũ pa'i ninu'cũacjũ ni'i.

Melquisedec ní'caronojõta nigũsa'a, nicũ niwĩ.

18 Õ'acũ todaporo cũ dutise cũumũ'tã'quere mejõ nise tojacã weecũ niwĩ. Te masãrẽ añurõ nisetiã weeticaro niwũ. 19 A'tiro ni'i. Moisé duti'quere yũ'tirã, masã añurã wa'aticãrã niwã. Ni'cãrõacãma marĩ Jesucristore ejõpeorã, añurã toja'a. Õ'acũrẽ masĩta basio'o. Tojo weerã añurõ e'catiyu'u.

20 Õ'acũ cũ macũrẽ pa'i sörögũ, cũ basuta “Diacjũ weeguti”, nicũ niwĩ. 21 Æpẽrã pa'ia pe'ere sörögũ, tojo niticũ niwĩ. Õ'acũ cũ macũrẽ sörögũ, cũ basu wãmepeo, sörõcũ niwĩ. Õ'acũ cũ ye queti ojãca pũrĩpure a'tiro ojano'wũ: “Yũ'u basuta diacjũ tojo weeguti” ní'que ducayuno'ña marĩrõsa'a.

Mũ'u pa'i ninu'cũacjũ ni'i.

Melquisedec weronojõta nigũsa'a, nicũ niwĩ.

22 Cũ tojo ní'quere a'te me'rã masĩno'o. Jesú me'rã Õ'acũ “Masãrẽ añurõ weeguti” ní'quere diacjũta nigũ weepĩ, nino'o. Cũ Moisé me'rã “Masãrẽ añurõ weeguti” nimũ'tã'que nemorõ a'te be'ro cjase pe'e añuyũ'rũnu'cã'a. 23 Pa'ia pãjãrã waro sãjãmũjãcãrã niwã. Na wẽrĩse bu'iri ninu'cũmasĩticãrã niwã. Na wẽrĩca be'ro Æpẽrã ducayumũjãcãrã niwã. 24 Jesú pũrĩcã catinu'cũcũsami. Cũ pa'i nisere Æpẽrãrẽ ducayuturiasome. 25 Tojo weegũ Õ'acũrẽ masĩsĩ'rĩrãrẽ yũ'rũwetidojacã weemi. Cũrẽ ejõpeorãrẽ tojo weemi. Cũ catinu'cũgũ marĩ ye niatjere Õ'acũrẽ sẽrĩbosanu'cũmi.

26 Tojo weegũ Jesú pa'ia wiogũ waro nimi. Cũnojõrẽta marĩ ƣa'a. Cũ ña'ase moogũ, añubutiagũ, ña'arõ weetigũ nimi. Marĩ

ña'arõ weerã weronojõ nitimi. Õ'acũ cûrẽ nipe'tirã bu'ipũ cûucũ niwĩ. ²⁷ Cũ ãpẽrã pa'ia wiorã weronojõ nitimi. Pa'ia wiorã umucorinucũ na ña'arõ wee'quere acobojosere sêrĩrã, wa'icurãrẽ wẽjẽ ãjũamorõsama. Be'ro ãpẽrã yere mejãrõta weebosasama. Jesucristo pe'e a'tiro weecũ niwĩ. Cũ ni'cãtita na wa'icurãrẽ wẽjẽ ãjũamorõpeo'caro weronojõ wéégũ, cũ basu cũ wẽrĩse me'rã masã ña'arõ wee'quere wẽrĩwapayepe'ocã'cũ niwĩ. Cũ nipe'tirã ye niatjere tojo weebosacũ niwĩ. ²⁸ Moisé duti'que me'rã pa'ia wiogũre sõrõrã, a'tiro weeno'caro niwũ. Cûrẽ sõrõrã, cũ añurõ weenu'cûtimicã, besesõrõno'caro niwũ. Tojo wéeca be'ro Õ'acũ pe'e diacjũta cũ basu cũ macũrẽ pa'ia wiogũ waro sõrõcũ niwĩ. Cũ macũ añugũ ninu'cũgũrẽ tojo weecũ niwĩ.

8

Jesú apobosari masũ nimi nise ni'i

¹ Nipe'tise ni'cãrõacã yũ'ũ oja'que a'tiro ni'i. Jesucristo marĩ yagũ pa'ia wiogũ waro nimi. Cũ ʉ'musepũ wiogũ dujiri cûmurõ Õ'acũ tutuayũ'rũgũ tiro diacjũ pe'e ejanujãcũ niwĩ. ² Cũ ʉ'musepũ Õ'acũ Nibutiari Tucũpure pa'ia wiogũ weronojõ nisami. Ti wi'i Õ'acũ wéeca wi'i ni'i. Masã mejẽta weecãrã niwã. ³ A'ti di'tapũma pa'ia wiorãrẽ wa'icurãrẽ wẽjẽ ãjũamorõpeodutiro sõrõno'caro niwũ. Tojo nicã apeyere o'odutirã sõrõno'cãrã niwã. Tojo weegũ Jesucristo quẽ'rã Õ'acũrẽ apeyenojõ o'ocã, añutũ'sa'a nígũ wẽrĩgũ, cûrẽ apeyenojõ

o'ogu weronojō weecu niwĩ. ⁴ Jesucristo a'ti nucũcãpure tojadojagu, ne cã'rõ pa'i nima'atibopĩ. Āpērã pa'ia Moisé duti'caronojōta Ō'acūrẽ apeyenojōrẽ o'orã nitojacārã niwã. Tojo weero basiotibopã. ⁵ A'ti nucũcãpu pa'ia Ō'acũ cjasere da'rarã a'tiro weema. Na Ō'acũ wi'i ɯ'musepu nirĩ wi'i cjasere weronojō weerã weema. Marĩ masĩ'i. ɯ'muse cja wi'i pe'e ti wi'i waro ni'i. A'ti nucũcã cja wi'i pe'e ɯ'muse cja wi'i queose ni'i. Tojo weegu Ō'acũ cã ya wi'i a'ti nucũcã cja wi'ire weedutigu, Moisére a'tiro nicu niwĩ: “Añurõ wãcũña. Nipe'tise ya wi'i cjasere mũ'urẽ ɯ'rũgũpu ĩ'o'caronojōta weeya”, nicu niwĩ. ⁶ A'tocateroma majã Jesú pa'ia wiogu waro Ō'acũ tiropu marĩrẽ sērĩbosanu'cũgũ nimi. Cũ weese āpērã pa'ia ye nemorõ añuyũ'rũnu'cã'a. A'tiro ni'i. Ō'acũ ne waro masã me'rã apogu, “Yũ'ɯ duti'quere wéerã, yarã nirāsama”, nicu niwĩ. Be'rore tja masã me'rã apogu, “Musã wiogu nigũti. Musārẽ yarã wa'acã weeguti. Musārẽ acobojoguti. Yũ'ɯ me'rã catinu'cũrãsa'a”, nicu niwĩ. Cũ tojo ní'quere masĩno'o. Cũ nimũ'tã'que nemorõ be'ro cjase pe'e añuyũ'rũnu'cã'a. A'te be'ro cjasere Jesúta queoro wa'acã weecu niwĩ. Tojo weero āpērã pa'ia weese nemorõ añuyũ'rũnu'cã'a.

⁷ A'tiro ni'i. Ō'acũ ne waro masã me'rã apo'que queoro wa'aticaro niwũ. Queoro wa'acãma, masã me'rã apaturi aponemotibopĩ. ⁸ Ō'acũ ne warocjārārẽ “Yũ'ɯ duti'quere queoro weetima”, nicu niwĩ. Narẽ cã ye queti ojãca pũrĩpu a'tiro ojano'wũ:

Marĩ wioḡu a'tiro nimi:

“Be'ropu yu'u Israe curuacjārārē, tojo nicā Judá
ya curuacjārārē apaturi añurō na me'rā
weeapoguti tja.

⁹ Toduporopu na ñecūsũma me'rā weeguti ni
apo'caronojō nisome.

Narē Egiptopu ní'cārārē yu'u basu miiwijawu.

Narē ‘Añurō weeguti’, nimiwũ.

Na pe'e yu'u duti'quere weetiwã.

Tojo weegu narē cō'awã'cãwũ”, nicu niwĩ marĩ
wioḡu.

¹⁰ “Be'ropu Israe curuacjārā me'rā apaturi
‘Añurō weeguti’ ní'que a'tiro ni'.

Yu'u duti'quere narē wãcũcã weeguti.

Tojo nicā narē yu'u duti'quere ějōpeocã weeguti.

Tojo weegu yu'u na wioḡu nigũti.

Na quẽ'rã yarã nirāsama.

¹¹ Na ne ni'cũrē yu'u Ō'acũ nisere bu'esome.

Ne cũ me'rãcjũrē, cũ acaweregure, ‘Ō'acũrē
masĩña’, nisome.

Nipe'tirã yu'ure masĩrāsama.

Wĩ'marã, tojo nicā bucũrã masĩrāsama.

¹² Na ña'arō wee'quere acobojoguti.

Ne apaturi tere wãcũnemosome”, nicu niwĩ
marĩ wioḡu.

¹³ Ō'acũ ne waropu “Masārē añurō weeguti”,
nicu nimiwĩ. Be'ro, “Apaturi masã me'rā añurō
weeguti”, ni apocu niwĩ tja. Tojo weero cũ
nimu'tã'que pe'e pe'tia wa'acaro niwũ. Nipe'tise
mejãmejã uano'ña marĩ'i. Te maata pe'tidijase
ni'i.

9

Ƨ'musepu nirĩ wi'i Ő'acũ wi'i cjase, tojo nicã a'ti nucũcãpu nirĩ wi'i cjase ni'i

¹ Ni'cãrõacãma a'tiro nigãti. Ő'acũ ne waro “Masã me'rã añurõ weeguti” nícaterore cūrẽ ñubuerã weewuadutisenojõrẽ cūucu niwĩ. Na ñubueri wi'i a'ti nucũcã cja wi'i nicaro niwũ.

² Ti wi'i wa'icurã caseri me'rã wéeca wi'i nicaro niwũ. Ne sãjãarĩ tucũ Añurĩ Tucũ wãmeticarõ niwũ. Topure sĩ'ocju nu'cũcarõ niwũ. Tojo nicã na Ő'acũrẽ o'orã pãrẽ peoro nu'cũcarõ niwũ.

³ Usebutiri caserojo yurũropu ape tucũ Ő'acũ Nibutjari Tucũ nicaro niwũ.

⁴ Ti tucũpu u'mutise ãjũamorõpeowuaro uru me'rã wee'caro nicaro niwũ. Tojo nicã Ő'acũ “Masã me'rã añurõ weeguti” ní'quere cõori acaro, uru casero me'rã omabi'aca acaro cũña'caro niwũ. Ti acaro po'peapu ni'cãrũ uru me'rã weecaru nicaro niwũ. Tirupu ba'ase maná wãmetise sãñacaro niwũ. Apeye quẽ'rãrẽ tuacju Aarõ yagu ñasãwijicju nicaro niwũ. Tojo nicã Ő'acũ duti'quere oja'que pjĩrĩ ãtã pjĩrĩ sãñacaro niwũ.

⁵ Ti acaro bu'ipure Ő'acũrẽ wereco'terã u'musecjãrã queose yee'que nu'cũcarõ niwũ. Na topu niyucã, Ő'acũ topu nisere ã'ono'caro niwũ. Ő'acũrẽ wereco'terã wuuse docapu pa'ia wioqu Ő'acũrẽ masãrẽ ña'arõ wee'quere acobojodutigu dí wēestepeocu niwĩ. Ni'cãrõacãrẽ nipe'tise ti wi'i cjasere werenemomasĩtisa'a.

⁶ Ő'acũ wi'ire apóca be'ro pa'ia na da'rawuasere wéerã, nimũ'tãrĩ tucũpure

sājāanu'cūcā'cārā niwā. ⁷ Ape tucū pe'ere pa'ia wioḡu waro dia'cū ni'cātita, ni'cā cū'marē sājāacu niwī. Topu sājāagū, wa'icūrā wējē'cārā ye díre miisājāacu niwī. Cū basu ña'arō wee'que wapa, tojo nicā masā na ña'arō wee'que wapare acoboJose sērīgū tojo weecu niwī. ⁸ Tojo wee'que me'rā a'tocaterore Espíritu Santu a'tiro marīrē ĩ'omi. Toduporopu pa'ia Ō'acū wi'ipu weewuasenojō ni'cārōacārē weenu'cūcāma, marī u'musepure ne sājāamasītibosa'a. ⁹ A'te nipe'tise toduporo cjase a'tiro nicārē queose ni'i. Titapure Ō'acūrē o'ose, na wa'icūrārē ūjūamorōpeose masārē bu'iri marīrā tu'oña'cā weemasīticarō niwū. ¹⁰ Te na weeseti'que a'tiro nicaro niwū. Sī'rīse, ba'ase, tojo nicā na Ō'acūrē ñubuese duporo na ña'arō wee'quere coesetise nicaro niwū. Te dutise bu'icjase dia'cū nicaro niwū. Tojo weese téé Ō'acū tere ducayúca be'ropu añucarō niwū.

¹¹ Ō'acū bese'cu Cristo a'titojacu niwī. Ni'cārōacārē cū pe'e pa'ia wioḡu waro nimi. Cū marīrē añusere miiticu niwī. Ni'cārōacārē cū pa'ia wioḡu weewuasenojōrē Ō'acū wi'i u'musepu nirī wi'ipu weegu weesami. U'musepu nirī wi'i, a'ti nucūcā cja wi'i nemorō, añubutiari wi'i nisa'a. Masā wéeca wi'i nitisa'a. ¹² Ō'acū bese'cu Cristo u'muse cja wi'i Ō'acū Nibutiari Tucū waropure sājāacu niwī. Cū wa'icūrā, cabracā, wecu wī'marā ye díre miisājāaticu niwī. Tojo weronojō o'ogu, cū ye dí me'rā, cū wērīse me'rā sājāacu niwī. Te me'rā marī nipe'tirārē ni'cāti me'rāta wērībosacu

niwĩ. Marĩrẽ catinu'cũdutigu tojo weecu niwĩ.
¹³ Duporocjãrãpu na wẽrĩ'cãrãrẽ da'raña'ca
 be'ro Õ'acũ ĩ'orõpũre ña'ase cõorã weronojõ
 tojacãrã niwã. Tojo weerã wecu umua ye díre,
 cabra ye díre, tojo nicã wecu wĩ'magõ ãjũano'co
 ye nitĩ me'rã ña'ase cõorã weronojõ nirãrẽ
 wẽestepeocãrã niwã. Narẽ Õ'acũ ĩ'orõpũre
 ña'ase moorã tojadutirã tojo weecãrã niwã.
 Diacjũta ni'i, nĩrõ. Na, bu'ipu dia'cũ añurã
 tojacãrã niwã. ¹⁴ Wecu ye dí me'rã, cabra ye dí
 me'rã tojo weeta basiocã pũrĩcãrẽ, Cristo ye dí
 me'rãma tjã'a. Cristo Espĩritu Santu ninu'cũgũ
 weetamuse me'rã wa'icũrã ãjũamorõpeoronojõ
 o'ogu, cũ basu Õ'acũrẽ wiagu, wẽrĩcu niwĩ.
 Cũ curusapu wẽrĩgũ, ña'ase moogũ nicu
 niwĩ. Cũ ye dí me'rã marĩ bu'iritirã, ña'arõ
 weeseti tu'oña'quere pecame'epu wa'abo'cãrãrẽ
 yu'rãweticã weecu niwĩ. Cũ Õ'acũ catinu'cũgũ
 yere weenu'cũdutigu tojo weecu niwĩ.

¹⁵ Tojo weegu Jesucristo a'tiro weegũ nimi.
 Be'ropũre masãrẽ apaturi Õ'acũ “Yu'u musã
 wiogu nigũti. Musã, yarã nirãsa'a” ní'quere
 apobosagu nimi. Toduporocjãrã pe'e Õ'acũ
 nimu'tãse cũ duti'que doca nĩrã, ña'arõ wee,
 cũ duti'quere yu'runu'cãcãrã niwã. Jesucristo
 wẽrĩse me'rã tere acobocono'cãrã niwã. Tojo
 nicã Õ'acũ bese'cãrã cũ “O'oguti” ní'que cat-
 inu'cũsere ñe'erãsama. ¹⁶ A'tiro weronojõ
 ni'i. Nĩ'cũ cũ wẽrĩse duporo cũ acaw-
 eregure “Yu'u cuose mu'u ye tojarosa'a”, nisami.
 Cũ wẽrĩcã ĩ'arã, wẽrĩcu ye ní'quere cũrẽ
 o'osama. ¹⁷ Cũ wẽrĩse duporo cũ “O'oguti”

ní'quere ñe'emasītisami. Cũ wě́rīca be'ropu dia'cũ ñe'emasīsami. ¹⁸ Tojo weero Õ'acũ “Masārē a'tiro weeguti” nimu'tā'que quē'rārē tojota wa'acaro niwũ. Wa'icūrārē wējē, na ye dí wēestese me'rã dia'cũ Õ'acũ “Tojo weeguti” ní'que wa'anu'cācaro niwũ. ¹⁹ Moisé a'tiro weecu niwĩ. Cũ nipe'tise Õ'acũ duti'quere nipe'tirã tu'oropu bu'ecu niwĩ. Bu'etojanu'cō, cũ sō'arĩ casero oveja poari me'rã wéeca caserore miicu niwĩ. Tojo nicã yucusiti hisopo wāmetiri sitire pe'ecu niwĩ. Wecu macũ wējēno'cu ye díre, cabra ye díre aco me'rã morēcu niwĩ. Be'ro sō'arĩ caserore ti siti dupupu du'teō'o, te dípu yosomiicu niwĩ. Be'ro Õ'acũ ye duti'que ojáca pūrīrē, tojo nicã masã nipe'tirārē wēestepeocu niwĩ. ²⁰ Cũ tojo wéeca be'ro narē nicu niwĩ: “A'te dí me'rã Õ'acũ masārē ‘Tojo weeguti’ ní'quere masīno'o”, nicu niwĩ. ²¹ Apeyere, Moisé Õ'acũ wi'ire a'tiro weecu niwĩ. Nipe'tise ti wi'i po'peapu Õ'acūrē ējōpeorã na cuosere dí me'rã wēestepeocu niwĩ. ²² Titare Õ'acũ dutise a'tiro nicaro niwũ. Dí me'rã Õ'acũ wi'ipu nisere cũ ĩ'orōpu añuse tojadutiro wēestepeono'caro niwũ. Wēestepeoya marĩcã, Õ'acũ masã ña'arō wee'quere acobojocticu niwĩ. Dí me'rã dia'cũ Õ'acũ masã ña'arō weesere acoboiono'o.

Jesú cũ wěrīse me'rã masã ña'arō wee'quere yu'ruose ni'i

²³ Duporo cjase Õ'acũ wi'ipu weewuasenojō u'muse cjase queose nicaro niwũ. Tere

Õ'acũ ĩ'orõpu añuse tojadutirã a'tiro weecãrã
 niwã. Wa'icurãrẽ wẽjẽ, na ye dí me'rã
 wẽestepeocãrã niwã. Duporocjãrã na wee'que
 nemorõ u'muse cjase pe'e añuyurũcã'a. Tojo
 weero wa'icurãrẽ ãjũamorõpeo'que nemorõ,
 añuse warore ɰa'a. Te Jesucristo wẽrise ni'i.
 24 A'ti nucũcãpure Jesucristo masã wéeca wi'i
 Añurĩ Tucũ wãmetiri tucũpure sãjãaticũ niwĩ.
 Ti wi'i u'muse cja wi'i queose nicaro niwũ. Cũ
 u'muse waro pe'ere sãjãacu niwĩ. Ni'cãrõacãrẽ
 cũ Õ'acũ tiropũ marĩrẽ sẽrĩbosagu weesami.
 25 Toduporopũ pa'ia wiogu judío masũ Õ'acũ
 Nibutiari Tucũpure ni'cãrẽtiri cũ'marĩnucũrẽ
 wa'icurã ye díre miisãjãamũjãcu niwĩ. Te dí,
 cũ ye dí niticarõ niwũ. Cristo pũrĩcãrẽ cũ
 ye dí waro nicaro niwũ. Cũ wẽrise me'rã
 ni'cãtita u'muse Õ'acũ tiropũ sãjãacu niwĩ.
 26 Jesucristo pa'ia wiogu weronõjõ wéegu pũrĩcã,
 a'ti di'ta du'pocãticãputa wẽrĩnu'cã, a'tiro nicã
 quẽ'rãrẽ wẽrĩnu'cũcã'bosami. Tojo weronõjõ
 o'ogu, a'tocatero a'ti ɰmũco pe'tiwã'cãrĩ curare
 Cristo a'ti nucũcãpure bajuacu niwĩ. Cũ ni'cãtita
 nipe'tirã ye niatjere wẽrĩbosacu niwĩ. Ña'arõ
 wee'quere cõ'agũ, tojo weecu niwĩ. 27 Marĩ
 quẽ'rã nipe'tirã ni'cãti me'rãta wẽrĩdijarãsa'a.
 Wẽrĩca be'ro Õ'acũ marĩrẽ besegusami. 28 Cristo
 ni'cãtita cũ wẽrise me'rã wa'icurãrẽ wẽjẽ
 ãjũamorõpeoro weronõjõ weecu niwĩ. Tojo
 weese me'rã masã nipe'tirã ña'arõ wee'quere
 cõ'acu niwĩ. Be'ro apaturi a'tigusami. Masã
 na ña'arõ wee'quere cõ'agũ mejẽta a'tigusami.
 Masã cũrẽ yucuerã pe'ere yu'rũogu a'tigu

weegusami.

10

¹ Moisé dutise Õ'acũ masārē be'ropu añurõ weeatje queose nicaro niwũ. Tojo weero Moisé duti'que masārē Õ'acũ me'rã añurõ nímasĩcã weeticaro niwũ. Te a'tiro nicaro niwũ. Na Õ'acũ me'rã añurõ nisĩ'rĩrã, ni'cãti cũ'marĩnucũ wa'icurārē wējē ũjũamorõpeocārã niwã. Te narē Õ'acũ ĩ'orõpu añurã waro tojacã weemasĩticaro niwũ. ² Te masārē añurã tojacã weemasĩcãma, na wa'icurārē ũjũamorõpeosere du'ucã'bopã. Na ni'cãti ũjũamorõpeose me'rãta na ña'arõ wee'quere acobojono'cārãpu tojatojabopã. Na bu'iri marĩrã tũ'oña'bopã. ³ A'tiro pe'e nicaro niwũ. Na wa'icurārē wējē ũjũamorõpeorã, na ña'arõ wee'quere cũ'marĩnucũ wãcũrã, tojo weecārã niwã. ⁴ Wecua umua ye dí, cabra ye dí ña'arõ wee'quere ne cõ'amasĩtisa'a.

⁵ Tojo weegu Jesucristo a'ti nucũcãpũre a'tigu, Õ'acũrē a'tiro nicu niwĩ:

Mũ'u masã ña'arõ wee'quere acobojosĩ'rĩgũ,
wa'icurārē wējē ũjũamorõpeosere
uawe'e.

Tojo nicã narē acobojosĩ'rĩgũ, apeyenojõ o'ocã
uawe'e.

A'tiro wéégũ, mũ'u ni'cã upu yu'ure o'ocu niwũ.
Masã ña'arõ wee'quere wērĩbosadutigu tojo
weecu niwũ.

⁶ Mũ'u masã na ña'arõ weesere cõ'asĩ'rĩgũ,
wa'icurārē ũjũamorõpeosere, tojo nicã
apeyenojõ o'osere tũ'sawe'e.

7 Tojo tɔ'satise bu'iri yu'u a'tiro niwũ:

“Õ'acũ, mu'u uaro weegu a'tigu wee'e.

Mu'u ye queti o'áca pũrĩpu yu'u pi'etiatjere
ojano'caronojõta weeguti”, nicu niwĩ Jesu-
cristo.

8 Tojo weegu Jesucristo ní'caronojõta a'tiro
ni'i. Õ'acũ wa'icurã ãjũamorõpeosere, cãrẽ
apeyenojõ o'osere tɔ'satisami. Tojo nicã masã
ña'arõ wee'quere cõ'asĩ'rĩrã ãjũamorõpeosere
uatisami. Nipe'tise te tojo weese Moisé
duti'caronojõ nicaro niwũ, nĩrõ. Tojo nim-
icã, Õ'acũ pe'e tojo weesere tɔ'saticu niwĩ.

9 Jesucristo Õ'acũrẽ “Mu'u uaro weegu a'tigu
wee'e”, nicu niwĩ. Tojo nígu, wa'icurã wẽjẽ
ãjũamorõpeosere cõ'acu niwĩ. Cũ wẽrĩse
me'rã toduporopu na weeseti'quere ducayucu
niwĩ. 10 Jesucristo cũ wẽrĩse me'rã Õ'acũ uaro
weecu niwĩ. Tere wéegu, cũ wa'icurã wẽjẽ
ãjũamorõpeosere weronojõ weegu weecu niwĩ.
Cũ wẽrĩse me'rã Õ'acũ marĩrẽ cũ yarã tojacã
weecu niwĩ. Ni'cãtita cũ wẽrĩse me'rã marĩ
nipe'tirãrẽ wẽrĩbosacu niwĩ.

11 Nipe'tirã judío masã pa'ia umucorinucũ
a'tiro weecãrã niwã. Nu'cũtjĩarã, wa'icurãrẽ
wẽjẽ ãjũamorõpeomujãcãrã niwã. Na
ãjũamorõpeonu'cũmicã, masã ã'arõ
wee'quere ne cõ'amasĩticaro niwũ. 12 Jesucristo
pũrĩcã ni'cãti cũ wẽrĩse me'rãta masã ã'arõ
wee'quere cõ'ape'ocu niwĩ. Cũ tojo wéeca
be'ro Õ'acũ tiro diacjũ pe'e ejanujãcu niwĩ.

13 Topu yucuegu weesami. Õ'acũ nipe'tirã
cãrẽ ã'atu'ti'cãrãrẽ docaque'acã wéeca be'ropu

weedu'ugusami. ¹⁴ Ni'cāti cǎ wērīse me'rāta Ō'acũ yarārē añurā tojacā weecu niwĩ. Na añurā ninu'cūrāsama. ¹⁵ Te diacjũta niyucā, Espíritu Santu quē'rā marĩrē “Tojota ni'i”, ni weremi. Cǎ a'tiro weremu'tācu niwĩ:

¹⁶ “Be'ropu yu'u na me'rā ‘Apaturi añurō weeguti’ ní'que a'tiro ni'i”, nicu niwĩ Ō'acũ.

“Yu'u duti'quere narē wācũcā weeguti.

Tojo nicā narē yu'u duti'quere ējōpeocā weeguti.”

¹⁷ Be'ro a'tiro ninemocu niwĩ:

“Ne apaturi na ña'arō wee'quere wācūnemosome”, nicu niwĩ, ni werecu niwĩ Espíritu Santu.

¹⁸ Tojo weerā marĩ ña'arō wee'quere acobojono'ca be'ro niyucā, apaturi marĩ ña'arō wee'que bu'irire acobojodutirā wa'icūrārē ũjũamorōpeosere uanemowe'e.

Jesucristo ye dí me'rā Ō'acũ tiro sǎjãamasĩ'i nise ni'i

(Mt 27.51; Mr 15.38; Lc 23.45)

¹⁹ Toduporo pa'ia wiogu dia'cũ Ō'acũ Nibutiari Tucũpure sǎjãamasĩcu niwĩ. Ni'cārōacārē marĩ quē'rā acobojono'cārāpu nírā, uiro marĩrō cǎ sǎjãa'caronojō weemasĩ'i. Ō'acũpure diacjũ uiro marĩrō sērĩmasĩ'i. Jesucristo cǎ wērĩ'que me'rā, cǎ ye dí o'maburo'que me'rā tojo weemasĩ'i. ²⁰ Toduporopu usebutiri caserojo Ō'acũ Nibutiari Tucũpure cǎ'mota'ayosacaro niwũ. Ti casero cǎ'mota'a'caro weronojō Jesucristo wērīse duporo masā Ō'acũ Nibutiari

Tucûpure sājāamasīticārā niwā. Ni'cārōacārē cū wērīse me'rā marī ti tucûpure sājāa'cārā weronojō cū me'rā catinu'cūmasī'i. ²¹ Jesucristo pa'ia wiogu waro ʉ'musepu Ō'acū wi'ipu marīrē sērībosagu nimi. ²² Tojo weerā Ō'acūrē queoro wācūse, añurō ējōpeose me'rā sērīrā. “Tojo ējōpeoma'acārā weesa'a” nirō marīrō sērīrā. A'tiro ni'i. Cū marī ña'arō bu'iritirā tu'oña'quere bu'iri marīrā tojacā weecu niwī. Marī ya upu aco añuse me'rā ʉ'ono'caro weronojō ni'i. Marī ña'arō wee'quere cō'ape'ono'cārāpu ni'i. ²³ Ō'acū “Tojo weeguti” ni'quere weegusami. Tojo weerā marī ējōpeosetisere ējōpeoronojōta ne ducayuro marīrō ējōpeonu'cūrā. Cū o'otjere e'catise me'rā yucuerā, tojo weerā. ²⁴ Marī basu a'tiro wācūrōua'a. “Ā'rārē, āpērārē weetamuturiadutigu, ¿de'ro weegusari?” ni wācūrōua'a. “Narē a'merī ma'idutigu, añurō weedutisī'rīgū tojo ʉasā'a”, nirōua'a. ²⁵ Ō'acūrē ējōpeorā nerēwuaropu āpērā nerētisama. Na weesere sirututicā'rōua'a. Narē siruturonojō o'orā, marī nerērā, a'merī wācūtutuacā weeroua'a. Cārō du'sa'a marī wiogu a'tiatje. Tojo weerā tojo weeroua'a.

²⁶ A'tiro ni'i. Diacjū cjasere masimirā, marī ña'arō weesī'rīrō bajuro ña'arō weenu'cūrā, acobojose bocasome. Jesucristo wērīse me'rā dia'cū acobojono'o. Marī ña'arō weenu'cūrā, cūrē ʉatirā weronojō ni'i. Tojo weerā ne acobojono'some. ²⁷ Marī ña'arō weenu'cūcā, marīrē a'tiro wa'arosa'a. Ō'acū marīrē besegusami. Cū beséca be'ro pecame'epu

ãpērã cūrẽ ĩ'atu'ti'cārã me'rã cõ'agũsami. Marĩrẽ “Bu'iri da'regutĩ” cũ ní'que tuunurũse dia'cũ toja'a. ²⁸ Toduporopure no'o Moisé duti'quere yu'rũnu'cãgũrẽ puarã o i'tiarã weresãca be'ro cūrẽ ne pajaña'ticārã niwã. Cūrẽ wējẽcõ'acārã niwã. ²⁹ Añurõ wãcũña. Õ'acũ duti'que cũ Moisére cũu'quere yu'rũnu'cãgũ, bu'iri da'reno'cu niwĩ. Ni'cãrõacãma Õ'acũ macũ cūrẽ wěrĩbosa'quere ějõpeodu'ugure tjãsami. Ějõpeotigũnojõ Õ'acũ macũ cūrẽ wěrĩbosa'quere “Wapamarĩ'i”, ni wãcũsami. Espĩritu Santu cūrẽ ma'isere yabisami. A'tiro ni'i. Jesucristo wěrĩse me'rã Õ'acũ masãrẽ cũ “Weeguti” ní'quere queoro wa'acã weecu niwĩ. Cũ wěrĩse me'rã, cũ ye dí me'rã marĩ ña'arõ wee'quere cõ'acu niwĩ. Tojo weegu Õ'acũ cũ macũrẽ uatigure uputu bu'iri da'regusami. ³⁰ Õ'acũ marĩ wiogu ucũ'quere masĩ'i. A'tiro nicu niwĩ: “Yu'u bu'iri da'reacu ni'i. Na wee'que wapare yu'u wapayegusa'a.” Apeye quẽ'rãrẽ nicu niwĩ: “Marĩ wiogu cũ yarãrẽ na ña'arõ weese wapare bu'iri da'regusami.” ³¹ Õ'acũ catinu'cũgũ nimi. Cũ bu'iri da'rese pũrõ wiose ni'i.

³² Musã ne waro ějõpeoca be'ro wee'quere wãcũña. Titare musã Jesucristore ějõpeose ye bu'iri pũrõ pi'eticārã niwũ. Musãrẽ tojo wa'a'quere wãcũtutuacārã niwũ. ³³ Ni'cãrẽrã masã ĩ'orõpu yabi bujicã'no'cārã niwũ. Cãmida'reno'cārã niwũ. Apeterore ãpērã na pi'etisere tu'oña'tamucārã niwũ. ³⁴ Musã bu'iri da'reri wi'ipu nirãrẽ pajaña'cārã niwũ.

Āpērā mūsā yere ē'macā, e'catise me'rā nū'cācārā niwā. Mūsā u'mūsepu cūoatje pe'ere “A'ti nucūcā cjase nemorō, añuyū'rūnū'cāse ni'i”, nicārā niwā. Te pe'titiatje ni'i nīrā, wācūtutuacārā niwā. ³⁵ Tojo weerā ne

ējōpeodu'uticā'ña. Ējōpeonu'cūrā, añuse warore ñe'erāsa'a. ³⁶ Mūsārē wācūtutuarā nīrōua'a. Tojo wéerā, Ō'acū uaro wéeca be'ro

cū “O'oguti” ní'quere mūsā ñe'erāsa'a. ³⁷ Ō'acū ye queti ojāca pūrīpu a'tiro ni ojano'caro niwā: “Maata waro a'tiguti” ní'cu a'tigūsami.

Ne yoogosome.

³⁸ Yū'u “Añurō weerā nima” nino'rā pūrīcā ējōpeonu'cūrā, yū'u me'rā ninu'cūrāsama.

Āpērā uirā, ējōpeodu'urā pūrīcārē ne tū'sasome, ni ojano'wā.

³⁹ Marī pe'e ui ējōpeodu'urānojō niwe'e. Tojo weerā marī pecame'epu wa'asome. Marī cūrē ējōpeorā, yū'rūono'rāsa'a.

11

Ō'acūrē ējōpeose cjase ni'i

¹ Marī ējōpeorā, a'tiro nīmasī'i: “Ō'acū marīrē ní'quere diacjūta weegūsami”, ni'i. Tere ī'atimirā, ī'arā weronjō “Diacjūta ni'i”, ni'i. ² Duporopu marī ñecūsūmua Ō'acūrē ējōpeocārā niwā. Na a'tiro ni wācūcārā niwā: “Ō'acū ní'caronjōta marīrē weetamugūsami”, nicārā niwā. Tojo weegu Ō'acū narē “Añurā nima”, nicu niwī.

3 Marĩ Õ'acũrẽ ẽjõpeorã, a'tiro masĩ'i. Cũ a'ti turi nipe'tisere bajurẽgũ, cũ dutiro me'rã bajurẽcũ niwĩ. Tojo weero a'ti turi cjase marĩ ni'cãrõacã ã'ase ne waropũ marĩ'quere wee'que ni'i, nino'o.

4 Dũporocjũpũ Abel Õ'acũrẽ ẽjõpeogũ, Õ'acũrẽ oveja wĩ'magũrẽ wẽjẽ ỹjũamorõpeocũ niwĩ. Cũ, cũ ma'mi Caĩ o'o'que nemorõ añurõ o'ocũ niwĩ. Õ'acũ Abel ẽjõpeosere ã'agũ, cũ o'osere ñe'ecũ niwĩ. Cũrẽ “Añugũ nimi”, nicũ niwĩ. Tojo weero Abel dũporopũ wẽrĩca be'ro nimicã, a'tiro ni'i. Cũ Õ'acũrẽ ẽjõpeo'que a'tiro nicãrẽ marĩrẽ bu'ese ni'i. Marĩ quẽ'rã cũ ẽjõpeo'caronojõta Õ'acũrẽ ẽjõpeorõũa'a.

5 Enoc wãmetigũ quẽ'rã Õ'acũrẽ ẽjõpeogũ nicũ niwĩ. Cũ wẽrĩtimicã, Õ'acũ cũrẽ cũ tiropũ miacũ niwĩ. Āpẽrã cũrẽ a'macãrã nimiwã. Ne bocaticãrã niwã. Õ'acũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ojano'caro niwũ: “Õ'acũ Enorẽ e'catise me'rã ã'acũ niwĩ. Tojo weegũ cũrẽ miacũ niwĩ”, niwũ. 6 Marĩ Õ'acũrẽ ẽjõpeotirã, cũrẽ e'caticã weemasĩtisa'a. A'tiro ni'i. Õ'acũrẽ ẽjõpeosĩ'rĩgũ, “Diacjũta cũ nisami”, nirõũa'a. Tojo nicã “Cũrẽ yũ'ũ ẽjõpeocã, añurõ weegũsami”, nirõũa'a.

7 Noé wãmetigũ quẽ'rã Õ'acũrẽ ẽjõpeogũ, a'tiro weecũ niwĩ. A'ti turire bu'iri da'reatjere Õ'acũ cũrẽ werecũ niwĩ. Noé “Tojo wa'arosa'a” ni masĩtimigũ, Õ'acũrẽ ẽjõpeocũ niwĩ. Tojo weegũ Õ'acũrẽ yũ'tigũ, cũ acawererã me'rã dia mirĩcã yũ'rũsĩ'rĩgũ, yucũsũ pajipjũjore da'recũ

niwĩ. Tojo ẽjõpeogu, a'ti nucũcãcjãrã Õ'acũ ucũsere ẽjõpeotirãrẽ a'tiro ã'ocu niwĩ. Na pecame'epu wa'atjere ã'ocu niwĩ. Cũrẽ Õ'acũ “Añugũ nimi”, nicu niwĩ. Cũ ẽjõpeoyucã, tojo nicu niwĩ.

⁸ Abrahã quẽ'rã Õ'acũrẽ ẽjõpeogu, a'tiro weecu niwĩ. Õ'acũ cũrẽ ape di'tapu wa'aduticã, yu'ticu niwĩ. Õ'acũ cũrẽ o'otjopu wa'acu niwĩ. Cũ ya macãrẽ wijawã'cãgũ, “Ti di'tapu wa'agusa'a” nirõ marĩrõ wa'acu niwĩ. ⁹ Abrahã Õ'acũ cũrẽ “Ti di'tare mu'urẽ o'oguti” ní'quere ẽjõpeocu niwĩ. Ti di'tapure etacu niwĩ. Eta, cũ ãpẽrã ya di'tapure ní'gũ, mejẽcã pejaro tu'oña'cu niwĩ. Wa'icurã caseri me'rã wéeca wi'ipu cãjĩcu niwĩ. Cũ macũ Isaa, tojo nicã cũ pãrãmi Jacob mejãrõta nisirutuburocãrã niwã. Õ'acũ na quẽ'rãrẽ “Musãrẽ a'ti di'tare o'oguti”, nicu niwĩ.

¹⁰ Abrahã Õ'acũ ya macã pe'titiatji macã u'muse pe'ere nisĩ'rĩgũ, tojo weecusiacu niwĩ. Ti macã Õ'acũ wéeca macã ni'i.

¹¹ Apego quẽ'rã Õ'acũrẽ ẽjõpeogo, Abrahã numo Sara a'tiro weeno'co niwõ. Co bucwo waro põ'rã bocata basiotimicã, Õ'acũ core põ'rãticã weecu niwĩ. Co ni'cũ põ'rãtico niwõ. Co a'tiro wãcũco niwõ: “Õ'acũ yu'ure ‘Wĩ'magũ wuagosa'a’ ní'quere queoro weegusami”, nico niwõ. Tojo weegu Õ'acũ queoro weecu niwĩ.

¹² Abrahã bucu waro nimigũ, macũticu niwĩ. Macũti, be'ro pãjãrã waro pãrãmerã nituriarã cuocu niwĩ. Na ñocõa, nucũpori weronojõ pãjãrã waro ba'paqueota basiotirã nicãrã niwã.

13 Ā'rā yu'u ucūrā Ō'acūrē ējōpeonu'cūcārā niwā. Cū “O'oguti” nica di'tare ñe'etimirā, ējōpeocārā niwā. Ñe'etimirā, wērīa wa'acārā niwā. Na ējōpeose cuorā, cū o'otjere ñe'e'cārā weronojō nicārā niwā. “Cū ní'caronojōta weegusami” ni wācūrā, e'caticārā niwā. Na tojo wee'que me'rā “Ū'musepu wa'arāsa'a, a'ti nucūcāpure sijari masā weronojō ni'i”, nicārā niwā. 14 Masīno'o, tojo nīrā, ape di'ta na niatji di'ta warore a'marā weecārā niwā. 15 Na ne waro wijawā'cā'caropure wācūrā pūrīcā, dajabopā. 16 A'tiro pe'e weecārā niwā. Ti di'ta nemorō añurī di'ta waro ū'muse pe'e ere nisī'rīcārā niwā. Tojo weegu Ō'acū na “Ūsā wioгу nimi” nicā, bopoyasāticu niwī. Tojo bopoyasātigu, na ya macā na niatjo ū'musere apoyutojacu niwī.

17 Abrahā Ō'acūrē ējōpeogu, a'tiro weecu niwī. Ō'acū ġdiacjūta yu'ure ējōpeomiti? nīgū, cū macū Isaare wa'icure wējē ūjūamorōpeowuaronojō weeduticu niwī. Abrahā cū macū ni'cū nigūrē “Wējē ūjūamorōpeowe'e”, niticu niwī.

18 Toduporopure Ō'acū Abrahārē a'tiro nicu niwī: “Isaa mu'u macū me'rā pājārā pārāmerā nituriarā cuogusa'a”, nicu niwī. 19 Abrahā a'tiro wācūcu niwī: “Ō'acū nipe'tirā wērī'cārāpureta masōmasīmi.” Cū macūrē “Wējēgūti” weeri cura Ō'acū cūrē “Wējēticā'ña”, nicu niwī. Tojo weerā a'tiro nīmasī'i: “Abrahā cū macūrē wērī'cupu masā'cure weronojō cuocu niwī”, nīmasī'i.

20 Isaa Ō'acūrē ējōpeogu, cū pō'rā Jacore,

Esaurē be'ropu añurō wa'atjere wereyucu niwī. ²¹ Jacob Ō'acūrē ějōpeogu, cū wērīse dūporoacā cū pārāmerā José pō'rānucūrē “Añurō wa'arosa'a”, nicu niwī. Tojo ucūgū, cū tuacjupu ñatuunu'cūgūta, Ō'acūrē ñubuecu niwī. ²² José Ō'acūrē ějōpeogu nicu niwī. Cū wērīgū, a'tiro wereyucu niwī: “Israe curuacjārā Egipto ní'cārā be'ropu wījarāsama. Na wa'arā, yē ō'arīrē miato”, nicu niwī.

²³ Moisé pacusumua Ō'acūrē ějōpeocārā niwā. Na macū bajuáca be'ro “Añugū waro nimi”, nicārā niwā. Na i'tia mujīpū nūocucārā niwā. Cū bajuase dūporo Egiptocjārā wiogu wī'marā umuarē Israe curuacjārārē wējēduticu niwī. Moisé pacusumua pe'e wiogu dutisere uititjārā, na macūrē nūocārā niwā. ²⁴ Be'ro Egiptocjārā wiogu macō cūrē masōco niwō. Moisé bucu ějāgū, Ō'acūrē ějōpeocu niwī. Tojo weegu cū “Egiptocjārā wiogu pārāmi nimi” nisere tū'osī'rīticu niwī. ²⁵ A'tiro pe'e weesī'rīcu niwī. Ō'acū yarā Israe curuacjārā me'rā pe'e pi'etitamusi'rīcu niwī. Ō'acūrē ějōpeotigu weronojō Egiptocjārā wiogu ya wi'ipu tojasī'rīticu niwī. Na ña'arō weesere bu'ipejatomusi'rīticu niwī. ²⁶ Na cūrē yabicā, cū Cristo Ō'acū bese'cu pi'etiatje weronojō pi'eticu niwī. Tojo pi'etigu, “Nipe'tise Egiptopu nisere cuoro nemorō añu ni'i”, nicu niwī. Ō'acū cūrē be'ropu o'omatjere wācūgū, tojo nicu niwī. ²⁷ Ějōpeose cuogu, Moisé Egiptopu ní'cu wijacu niwī. Cū Egiptocjū wiogu uasere uiro marīrō

wijacu niwĩ. Moisé Ō'acũ bajutigure ĩ'agũ weronojõ cã “Weeguti” nisere ducayuro marĩrõ weenu'cũcu niwĩ.

²⁸ Ĕjõpeose cuogu, Moisé Egiptopũ wijawã'cãgũ, Pascua wãmetiri bosenuurẽ weewã'cõcu niwĩ. A'tiro ni'i. Ō'acũ cūrẽ wereco'tegu u'musecjūrẽ nipe'tirã Egiptocjārã umua masã ma'misumuarẽ wējēduticu niwĩ. Tojo weegu Moisé a'tiro weecu niwĩ. Ō'acũ duti'caronojõta Israe curuacjārārẽ weeduticu niwĩ. Na pō'rã masã ma'misumuarẽ wējēticã'to nígũ oveja wĩmarārẽ wējēduti, na ye dí me'rã sope sumuto wãñase pjĩrĩrẽ wa'reduticu niwĩ. Tojo weegu Ō'acūrẽ wereco'tegu díre ĩ'agũ, wējēticu niwĩ. ²⁹ Ō'acūrẽ ĩjõpeotjĩarã, Israe curuacjārã dia pajiri maa, sō'arĩ maajore pē'acārã niwã. Tĩ maarẽ pē'arã, di'ta aco marĩrõ pē'acārã niwã. Egiptocjārã na be'ro pē'asĩ'rĩmirã, mirĩpe'tia wa'acārã niwã.

³⁰ Apeye quẽ'rārẽ Israe curuacjārã Jericó wãmetiri macã sumutore siete numurĩ sutuasijacārã niwã. Na Ō'acūrẽ ĩjõpeocã ti macã sumuto cja sã'rĩrõ ũtã me'rã wéeca sã'rĩrõjo burudijacaro niwũ. ³¹ Tojo nicã ti macãcjõ Rahab wãmetigo umua me'rã a'metārãwapata'ari masõ ĩjõpeose cuogo nico niwõ. Co Israe curuacjārã ĩ'adu'tiri masārẽ añurõ co'teco niwõ. Tojo weego ãpērã ti macãcjārã Ō'acūrẽ yu'rũnũ'cã'cārã me'rã wērĩtico niwõ.

³² ¿Ñe'erẽ ninemogũsari yu'ũ? Nipe'tirã ye quetire wereta basiowe'e. Gedeõ wee'quere, Barac wee'quere, Sansón wee'quere, Jefte

wee'quere, Davi wee'quere, Samue wee'quere, tojo nicã ãpẽrã Õ'acũ ye queti weremu'tãrĩ masã wee'quere werepe'otisa'a. ³³ Na Õ'acũrẽ ãjõpeorã ãpẽrã ye di'tacjãrã me'rã a'mequẽrã, wijawapata'acãrã niwã. Wiorã nirãnojõ masãrẽ queoro duticãrã niwã. Tojo weegu Õ'acũ cũ “Añurõ weeguti” nĩ'quere narẽ añurõ weecu niwĩ. Yaiwa nirõpu bi'adupomicã, narẽ ba'aticãrã niwã. ³⁴ Masãrẽ bu'iri da'rerã, asipo ãjũawuaropu sõrõcã quẽ'rãrẽ, ne ãjũticãrã niwã. Æpẽrã narẽ di'pjĩ me'rã wẽjẽsĩ'rĩcã, yu'rũweticã'cãrã niwã. Tutuatimi'cãrã, tutuarã wa'acãrã niwã. Ape di'tacjãrã me'rã a'mequẽrã narẽ wapata'arã, nemorõ tutuayuruarã wa'acãrã niwã. Narẽ i'atu'tirãrẽ docaque'acã weecãrã niwã. ³⁵ Ni'cãrẽrã numia na acawererãrẽ wẽrĩca be'ro masõno'cãrãpure wiano'cãrã niwã tja.

Æpẽrã pe'e Õ'acũrẽ ãjõpeose cuomirã, uputu pi'eticãrã niwã. Na pi'etise me'rã wẽjẽno'cãrã niwã. Na ãjõpeodu'ucã, bu'iri da'reri wi'ipu nirãrẽ du'uwĩrõbopã. Na pe'e u'musepu catinu'cũsere cuosĩ'rĩrã, ãjõpeodu'uticãrã niwã. ³⁶ Æpẽrã quẽ'rã Õ'acũrẽ ãjõpeorã yabi bujicã'no'cãrã niwã. Na wecu casero me'rã wee'que dari me'rã tãrãno'cãrã niwã. Æpẽrã cõme dari me'rãputa du'teno'cãrã niwã. Æpẽrã bu'iri da'reri wi'ipu dupono'cãrã niwã. ³⁷ Æpẽrã ãtãperi me'rã doquewẽjẽno'cãrã niwã. Æpẽrã na upu deco me'rã yejesureno'cãrã niwã. Æpẽrã di'pjĩ me'rã dutewẽjẽno'cãrã niwã. Æpẽrã

su'ti marĩrã oveja caseri, cabra caseri me'rã dia'cũ câ'mota'acãrã, uicusiãcãrã niwã. Na pajasecũorã, ña'arõ weeno'cãrã, cãmida'reno'cãrã nicãrã niwã. ³⁸ Na masã marĩrõpũ, ũrũpagupũ, ũtã tutiripũ, di'ta se'te'que tũ'rũripũ nise coperipũ sijabaque'aticãrã niwã. Tere tojo weeno'rã añurã nicãrã niwã. Āpẽrã pe'e ña'ayũ'ruacãrã niwã. Ne câ'rõ Ō'acũrẽ ějõpeorã me'rã nita basioticarõ niwũ narẽ. ³⁹ Ō'acũ nipe'tirã cũrẽ ějõpeorãrẽ “Añurã nima”, ni ĩ'acũ niwĩ. ějõpeorã nimirã, nipe'tise cũ narẽ “Añurõ weeguti” ní'que pe'ere ĩ'aticãrã niwã. ⁴⁰ Titare Ō'acũ narẽ “Añurõ weeguti” ní'quere weeticũ niwĩ. A'tiro pe'e wãcũcũ niwĩ: “Be'rocjãrã yũ'ure ějõpeorã me'rã ã'rã yarãrẽ añurã wa'acã weeguti”, nicũ niwĩ. Cũ wãcũ'caronojõta weemi. Tojo weero cũ todũporo wee'que nemorõ cũ ni'cãrõacã Jesucristo masãrẽ yũ'ruose pe'e añuyũ'rũnũ'cã'a.

12

Jesure ĩ'asirutu weedutise ni'i

¹ Sõ'onícãrã yũ'ũ ucũ'cãrã pãjãrã Ō'acũrẽ ějõpeorã pi'etisere nũ'cãcãrã niwã. Tojo nũ'cãrã, na cũrẽ ějõpeosere ĩ'ocãrã niwã. Na wee'que marĩrẽ queose ni'i. Tojo weerã narẽ wãcũrã, Ō'acũ marĩrẽ cũu'quere wãcũtutuse me'rã weerũa'a. Ni'cũ omarĩ masũ nũcũse cũrẽ caribosenojõrẽ miatisami. Marĩ quẽ'rã cũ weronojõ weerũa'a. Marĩ nipe'tise añurõ weesĩ'rĩcã, dojorẽsere, marĩ ña'arõ weewuasere du'ucã'rõũa'a. ² Jesure wãcũnũrũrõũa'a. Cũta

marĩrẽ ne waro ẽjõpeocã weewĩ. Cũ marĩrẽ nemorõ ẽjõpeowã'cãcã weemi. Cũ curusa bopoyoropũ pi'eticũ niwĩ. Cũ tojo bopoyoro wẽrĩsere bopoyoro marĩrõ wẽrĩcũ niwĩ. Cũ pi'etĩca be'ro ɸpũtũ e'catiatjere wãcũgũ, tojo weecũ niwĩ. Masãmũjãáca be'ro cũ Õ'acũ dujiri cũmurõ diacjũ pe'e ejanujãcũ niwĩ.

³ Mũsã Jesú wee'quere wãcũña. Ña'arã cũrẽ pũrõ pi'eticã weecãrã niwã. Tojo weerã mũsã quẽ'rã pi'etirã, caributitirãta cũrẽ ẽjõpeonu'cũcã'ña. ⁴ Mũsã ña'arõ weesere cã'mota'arã, ne ni'cũ wẽrĩña'timi yujupũ. ⁵ ¿Õ'acũ mũsãrẽ cũ põ'rãrẽ weronojõ werecasa'quere wãcũweti? Cũ ye queti ojãca pũrĩpũ a'tiro ni'i:

“Yũ'u põ'rã, mũsãrẽ añurõ weedutigũ bu'iri da're'e.

Yũ'u tojo weesere tojo ï'acõ'aticã'ña.

Yũ'u mũsãrẽ tu'ticã, wãcũtutuaya.

⁶ Yũ'u mũsã wiogu yũ'u mairãrẽ mũsã ña'arõ weecã, tu'ti'i.

Nipe'tirã yũ'u põ'rãrẽ añurõ weedutigũ bu'iri da're'e”, nicũ niwĩ Õ'acũ, ni ojano'wũ.

⁷ Pi'etirã, Õ'acũ yere du'uticã'ña. Õ'acũ mũsãrẽ cũ põ'rãrẽ bu'iri da'regũ weemi. Ne ni'cũ pacũ cũ macũ ña'arõ weesere bu'iri da'reticã weetisami. ⁸ Õ'acũ nipe'tirã cũ põ'rã ña'arõ weesere bu'iri da'remi. Tojo weeticã, mũsã cũ põ'rã waro nitibosa'a. Pacũ marĩrã, tojo boca'cãrã weronojõ nibosa'a. ⁹ Apeye quẽ'rãrẽ marĩ wĩ'marã nicã, marĩ pacũsumua marĩ ña'arõ weesere bu'iri da'recũwã. Na tojo weesere

marĩ yu'ti ẽjõpeowu. Tojo weerã marĩ pacu u'musepu nigũ pe'ema tjãrõua'a. Tojo yu'ti ẽjõpeorã, catinu'cũrãsa'a. ¹⁰ Marĩ pacusumua a'ti nucũcãpu nirã marĩ ña'arõ weesere bu'iri da'rewã. Na bu'iri da're'que marĩrẽ yoaticã niwũ. Na bu'iri da'resĩ'rĩrõnojõ marĩrẽ bu'iri da'rewã. Õ'acũ pe'e marĩrẽ añurõ waro wa'adutigu bu'iri da'remi. Marĩrẽ cũ weronojõ ña'ase moorã wa'adutigu tojo weemi. ¹¹ Diacjũta ni'i. Õ'acũ marĩrẽ bu'iri da'recã, ne tu'sawe'e. Marĩrẽ pũrĩ'i. Tojo nimicã, marĩ cũ bu'iri da'rese me'rã añurõ wee'e. Be'ropure marĩ ejeripõ'rãrĩpu ejerisãjãse bocarãsa'a. Añurõ cũ uaronojõ queoro weeme'rĩcã'rãsa'a.

Õ'acũ ucũsere tojo ĩ'acõ'aticã'ña nise ni'i

¹² Musã pi'etirã, wãcũtutuaya. ¹³ Õ'acũ uaro, diacjũ nisere weeya. Tojo weecã, ãpẽrã tutuatirã musãrẽ ĩ'acũurã queoro weerãsama. Tutuanemorãsama. A'tiro wa'ase weronojõ ni'i. Tutuatiri du'pocã tutuari du'pocã wa'arosa'a. Ca'bidijanemosome.

¹⁴ Nipe'tirã me'rã cumuca marĩrõ nisetiya. Ne ña'arõ weese marĩrõ niña. Ña'arõ wéerã, marĩ wiogure ne ĩ'ata basiowe'e. ¹⁵ Musã tu'omasĩña. Apetero musã ña'arõ weese bu'iri Õ'acũ weet-amusere uatirã weronojõ wa'abosa'a. Ne ni'cũ Õ'acũ añurõ weesere uatigunojõ marĩato. Tojo nicã musã wãcũsepu ãpẽrãrẽ uose, a'pepũrise, nipe'tise ãpẽrãrẽ ña'arõ weese wã'cãcã weet-icã'ña. Siape me'rã tojo weesere cã'mota'atirã, pãjãrãrẽ dojorẽbosa'a. ¹⁶ Ne ni'cũ cũ numo

nitigo me'rã ña'arõ weeticã'to. Tojo nicã Õ'acũ yere mejõ nisere weronojõ wãcũticã'to. Esaú ḍuporocjãp̣umarĩcã mejõ nisere weronojõ wãcũcũ niwĩ. Cũ masã ma'mi nisere ʉjaboagu, cũ añuse ñe'ebo'quere ba'ase me'rã cũ acabijire ḍucayucũ niwĩ. Tojo weegu cũ ñe'ebo'quere bajuriocũ niwĩ. ¹⁷ Musã masĩsa'a. Esaú cũ pacũ “Mu'urẽ añurõ wa'ato” nicã tũ'osĩrĩcũ nimiwĩ. Cũ pacũ pe'e “Basiowe'e, mu'ũ acabijire o'otojapũ”, nicũ niwĩ. Cũ tojo nicã tũ'ogu, pũrõ uticũ niwĩ. Tojo utimicã, cũ pacũ cũ acabijire o'o'que ne ḍucayuta basioticarũ niwũ.

¹⁸ Musã Õ'acũrẽ ẽjõpeorã ḍuporocjãrã Israe curuacjãrã weronojõ weewe'e. Na sũ'onícũ ʉrũgũ ĩ'ata basiocjũ, ñe'eña'ta basiocjũ pũ'to wa'acãrã niwã. Tigu ʉputũ ʉjũcaro niwũ. Topure pũrõ na'itĩ'acaro niwũ. Bupo paa, wĩ'rõ ʉputũ wa'acaro niwũ. ¹⁹ Musã titacjãrã weronojõ coroneta puticã bususere tũ'owe'e. Õ'acũ ucũse bajuyoropũ quẽ'rãrẽ tũ'owe'e. Na pũrĩcã cũ ucũcã tũ'orã, uise me'rã “Tocã'rõta ucũato majã”, nicãrã niwã. ²⁰ Na Õ'acũ duti'quere uiyũ'ruarã, tojo nicãrã niwã. Cũ duti'que a'tiro nicaro niwũ: “No'o a'tigu ʉrũgũpure ʉ'tacũugũnojõrẽ ʉtãperi me'rã do-quewẽjẽña. Tojo weetirã, ñosẽrĩ pjĩ me'rã wẽjẽña. No'o wa'icũrã quẽ'rãrẽ mejãrõta weeya”, nicũ niwĩ Õ'acũ. ²¹ Tojo wa'a'que wioyũ'ruacaro niwũ. Moisé basuta a'tiro nicũ niwĩ: “Yũ'ũ uiyũ'ruagu narãsãsa'a”, nicũ niwĩ.

²² Musã pũrĩcã ḍuporocjãrã weronojõ niwe'e. Musã Jesucristore ẽjõpeoyucã, Õ'acũ musãrẽ

cũ tiropu wa'ata basiocã weecu niwĩ. Cũrẽ sērĩmasĩcã weecu niwĩ. Topu Õ'acũ catinu'cũgũ ya macã, u'musepu nirĩ macã ni'i. Ti macã Jerusalẽ wãmetiri macã ni'i. Opa bu'a Siõn wãmetiri bu'apu ni'i. Ti macãpu Õ'acũrẽ wereco'terã pãjãrã waro nisama. ²³ Na nerẽ, cũrẽ e'catipeosama. Õ'acũ põ'rã cũrẽ ejõpeomu'tã'cãrã quẽ'rã na wãmerẽ u'musepu ojaõ'ono'cãrã nima. Toputa Õ'acũ nipe'tirãrẽ besegu nimi. Tojo nicã toduporopu ejeripõ'rã añurã weeno'cãrã topu nima. Marĩ quẽ'rã Õ'acũrẽ ejõpeose me'rã na tiropu wa'arãsa'a. ²⁴ Marĩ Jesure ejõpeo'o. Cũ Õ'acũ masãrẽ “Na wiogu nigũti, na quẽ'rã yarã nirãsama” ní'quere apogu nimi. Topu cũ ye dí o'maburose me'rã marĩ acobojono'cãrã wa'a'a. A'tiro ni'i. Abel cũ dí o'maburocã, cũrẽ wẽjẽ'cure bu'iri da'reno'caro niwũ. Tojo weero Jesucristo ye dí, duporocjũ Abel ye dí nemorõ wapati'i.

²⁵ Tojo weerã añurõ tu'omasĩña. Õ'acũrẽ musãrẽ weregure teeticã'ña. Toduporocjãrãrẽ Õ'acũ bajuyoropu werecu niwĩ. Na cũrẽ teecãrã niwã. Na tojo weecã, narẽ bu'iri da'recu niwĩ. Marĩ pũrĩcãrẽ teecã, tjãgũsami. Õ'acũ u'musepu nigũ marĩrẽ weremi. Cũrẽ teerã, ne yu'ruwetisome. ²⁶ Titapure Õ'acũ cũ uputu ucũcã, di'ta narãsãcaro niwũ. A'tocaterore a'tiro nimi: “Ni'cãti di'ta narãsãcã weenemogũti. Di'ta dia'cũrẽ narãsãcã weesome. U'muarõpu nise quẽ'rãrẽ narãsãcã weeguti”, nimi Õ'acũ. ²⁷ Cũ ni'cãti di'ta narãsãcã weenemogũti ní'gũ,

a'tiro nigũ weemi. Nipe'tise cũ wee'que bajuse mió'ota basiosere cõ'agũsami. Mió'ota basiotise ʉ'muse cjase dia'cũ tojarosa'a. ²⁸ Õ'acũ cũ wiogu nirõpu tojarosa'a. Topu marĩ nirãsa'a. A'te ne mió'ota basiowe'e. Tojo weerã Õ'acũrẽ a'tere e'catise o'orã. Cũrẽ e'catise o'orã, cũ tu'saronojõ añurõ weerã wee'e. Cũrẽ ejõpeorã wiopesase me'rã weerã wee'e. ²⁹ Marĩ wiogu Õ'acũ nipe'tise ña'asere ʉjũacõ'arĩ me'e weronojõ nimi.

13

Õ'acũ cũ tu'sasere weeya nise ni'i

¹ Musã Jesucristore ejõpeorã ni'cũ põ'rã weronojõ ni'i. A'merĩ ma'idu'uticã'ña. ² Musã ya wi'ipu etarãrẽ, sijari masãrẽ añurõ weeya. Tere acobojoticã'ña. Æpẽrã tojo weerã ʉ'musecjãrã Õ'acũrẽ wereco'terã ejarãrẽ ñe'ecãrã niwã. “Õ'acũrẽ wereco'terã nima”, ni masĩticãrã niwã.

³ Bu'iri da'reri wi'ipu nĩrãrẽ wãcũña. Na me'rã nĩrã weronojõ tu'oña'ña. Ña'arõ yu'ru, cãmida'reno'cãrã quẽ'rãrẽ wãcũña. Musã quẽ'rã na weronojõ uputi'i. Tojo weerã pi'etitamumasĩ'i.

⁴ Nipe'tirã numotirã, marãputirã a'merĩ wiopesase me'rã ñ'aña. Musã numosãnumia me'rã añurõ nisetiya. Numia na marãpusumua me'rã mejãrõta nisetiato. Numo marĩrã, marãpu marĩrã no'o ʉaro a'metãrãbajaque'atirãrẽ Õ'acũ bu'iri da'regusami. Tojo nicã numotirã, marãputirã nimirã, æpẽrãrẽ a'metãrãbajaque'atirãrẽ bu'iri da'regusami.

5 Niyerure ɯaripejayu'rɯnu'cāticā'ña. Musã cuose me'rã e'catiya. Õ'acũ a'tiro nicu niwĩ: “Ne mɯ'urẽ ni'cũta du'ucũusome. Ne cõ'awã'cāsoma.” 6 Tojo weerã diacjũta ẽjõpeose me'rã a'tiro nĩmasĩ'i:

Marĩ wiogu yu'ure weetamumi.

Ne ni'cũ yu'ure ña'arõ weesĩ'rĩsere uiwe'e, nĩmasĩ'i.

7 Musãrẽ añurõ su'ori wejepeo'cãrã Õ'acũ ye queti were'cãrãrẽ wãcũña. Na añurõ weeseti yapada'reo'quere wãcũña. Na weronojõ ẽjõpeo nisetiya.

8 Jesucristo ne ducayutimi. Toduporopure niseti'caronojõta ni'cãrõacãrẽ, be'ropure mejãrõta ninu'cũgũsami. 9 Tojo weerã ãpẽrã musãrẽ mejẽcã werecã, ẽjõpeotĩcã'ña. Õ'acũ cũ pajaña'se me'rã marĩrẽ ejeripõ'rãrĩpu wãcũtutuacã weesami. ãpẽrã a'tiro dutisere cuoma: “A'tere ba'arõua'a. A'te pe'e ere ba'aticã'rõua'a”, nima. Na dutisere yu'tiro nemorõ Õ'acũ marĩrẽ wãcũtutuacã weese pe'e añuyũ'rũnu'cã'a. Te dutisere yu'ticã, tojo nirãnojrẽ wãcũtutuacã weewe'e.

10 Duporocjãrã pa'ia Õ'acũ wi'ĩpu da'rãrã apeye wa'icũrã ẽjũamorõpeo'quere ba'aticãrã niwã. Na ba'ati'caronojõta náta tja a'tiro nicãrẽ marĩ Jesucristore ẽjõpeorã me'rã bu'ipejamasĩtisama. 11 A'tiro ni'i. Judío masũ pa'ia wiogu wa'icũrãrẽ wẽjẽcu niwĩ. Cũ Õ'acũ Nibutiari Tucũpu na ye díre miisãjãacu niwĩ. Masã ña'arõ wee'quere acobojodutigu tojo weecu niwĩ. Tojo weemigũ, na wa'icũrã upu

pe'ere macã sumutopu ãjũacõ'acu niwĩ. ¹² Tojo wee'caronojõ Jesú macã sumutopu pi'eti, wẽrĩcu niwĩ. Cũ ye dí me'rã marĩrẽ bu'iri marĩrã tojacã wéégũ, tojo weecu niwĩ. ¹³ Cũ macã sumutopu wẽrĩse “Bopoyo ni'i”, nino'caro niwũ. Cũ wẽrĩcã, judío masã wiorã cũrẽ tu'ti, yabicãrã niwã. Marĩ quẽ'rãrẽ cũrẽ sirutucã, ãpẽrã tu'ti, yabima. Marĩ cũrẽ siruturoa'a. Na tojo weesere tojo tũ'oña'rã. ¹⁴ A'ti nucũcãpũre marĩ nirĩ macã ne nidojasome. Ape macã, be'ropu marĩ niatji macã u'muse pe'ere a'ma'a. ¹⁵ Tojo weerã Jesucristo cũ weetamuse me'rã marĩ Õ'acũrẽ ãjõpeorã, a'tiro weerã. Wa'icũrãrẽ wẽjẽ ãjũamorõpeo'caro weronojõ wéerã, cũrẽ e'catise o'onu'cũrã. “Cũ marĩ wiogu nimi, añuyũ'rũami” nĩrã, tojo weerã. ¹⁶ Tojo nicã mũsã añurõ weenu'cũcã'ña. Añurõ weesere acobojojicã'ña. ãpẽrãrẽ weetamurã, narẽ mũsã cũosere dũcawaaya. Tojo weerã mũsã Õ'acũpũre o'orã weronojõ weerãsa'a. Cũ tojo weesere tũ'sasami.

¹⁷ Mũsãrẽ sũ'ori wejepeorãrẽ yũ'tiya. Na dutisere weeya. Na mejẽcã ãjõpeori nĩrã, mũsãrẽ ã'anũrũ, bu'enu'cũma. Na Õ'acũrẽ a'tiro nirãsama: “Ësã narẽ bu'érã, queorota weewũ”, nirãsama. Tojo weerã na dutisere tũ'saroputa yũ'tiya. Narẽ bũjaweticã weeticã'ña. Mũsã narẽ yũ'rũnu'cãcã, na mũsãrẽ añurõ weetamu-masĩtima.

¹⁸ Ësãrẽ Õ'acũrẽ sẽrĩbosanu'cũcã'ña. Ësã bu'iri marĩrã tũ'oña'a. Nipe'tisere queoro weesĩ'rĩ'i. ¹⁹ A'tiro Õ'acũrẽ sẽrĩcã u'a'a: “Maata Õ'acũ mũsã tiropu yũ'ũre o'oato”, ni sẽrĩña.

Añudutituse, tojo nicã Õ'acũ añurõ weeato nise nĩ'i

²⁰ Õ'acũ ejerisãjãse o'ogu marĩ wiogu Jesucristore wẽrĩ'cupure masõcu niwĩ. Jesucristo oveja co'tegu waro weronojõ marĩrẽ añurõ co'tegu nimi. Cũ wẽrĩse me'rã, cũ ye dí me'rã Õ'acũ masãrẽ “Na wiogu nigũti, na quẽ'rã yarã nirãsama” ní'quere queoro wa'acã weecu niwĩ. Õ'acũ masãrẽ “Tojo weeguti” ní'que ninu'cũrõsa'a. ²¹ Õ'acũ mʊsãrẽ queoro nisetiã weeato. Nipe'tisere añurõ weesetiã weeato. Tojo weecã, cũ ʉaro weemasĩrãsa'a. Jesucristo cũ tutuaro me'rã mʊsãrẽ tojo weegʊsami. Cristore e'catipeonu'cũrã. Tojota weerã.

²² Yũ'ũ acawererã, yũ'ũ mʊsãrẽ werecasasere nũ'cãcureya. Yũ'ũ mʊsãrẽ yoatiri pũrĩ oja'a. ²³ Mʊsã a'tiro masĩcã ʉa'a. Marĩ acaweregu Timoteo bu'iri da'reri wi'ipũ ní'cu du'uwĩrõno'tojami. Cũ maata yũ'ũ tiropũ etacã, mʊsã tiropũ wa'agu, cũrẽ miagũti.

²⁴ Nipe'tirã mʊsãrẽ sũ'ori wejepeorã añuato. Nipe'tirã Jesucristore ẽjõpeorã quẽ'rã añuato. Italiacjãrã mʊsãrẽ añudutima.

²⁵ Õ'acũ mʊsã nipe'tirãrẽ añurõ weeato. Tojota weeato.

Õ'âkã hi yeere uúkũri turi Tukano New Testament in Tucano (BR:tuo:Tucano)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tucano

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tucano [tuo], Brazil

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tucano

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source
files dated 9 Oct 2020
00ebd04f-7b0d-5a72-9407-eb53ae2bd086